İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ (İSG) TEMEL EĞİTİMİ

BARTIN ÜNİVERSİTESİ
İSG Uzmanı
Dr. Öğr. Üyesi Mahir GÜLEN

Güvenle Büyü Türkiye

Bartın Üniversitesi

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEMEL EĞİTİMİ

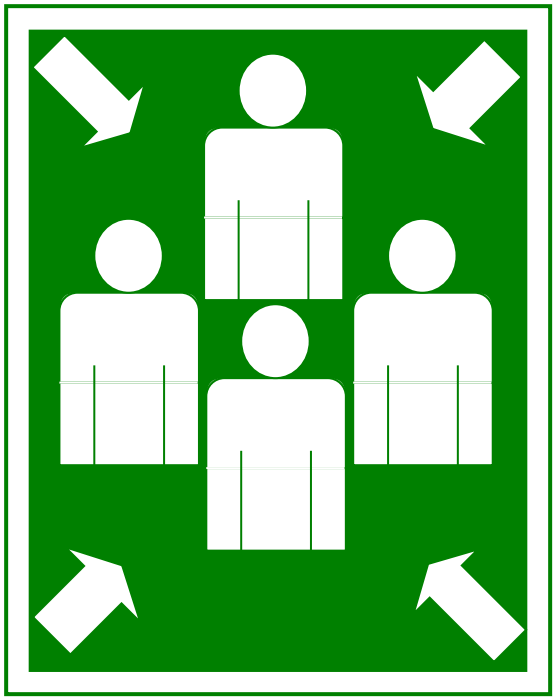

Güvenle Büyü Türkiye

EĞİTİMİN AMACI

Katılımcıların, iş sağlığı ve güvenliği konularına farklı bir pencereden bakmalarını sağlayarak;

İşyerlerinde sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının oluşturulabilmesi için iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temel bilgileri edinmek, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuatı tanımak ve işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği açısından alınması gereken temel önlemleri öğrenmektir.

Neden İş Sağlığı ve Güvenliği?

Dünyada her 3 dakikada bir iş kazası gerçekleşiyor.

Her 90 dakikada bir kişi sakat kalıyor,

Her 4 saatte bir kişi hayatını kaybediyor.

Neden İş Sağlığı ve Güvenliği?

İNSAN SAĞLIĞINI, MADDİ DEĞERLERLE ÖLÇEBİLMEK MÜMKÜN DEĞİLDİR.

Güvenle Büyü Türkiye

EĞİTİMİN İÇERİĞİ

-İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ NEDİR?

-İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ'NE GELENEKSEL YAKLAŞIMLAR

-İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL KURALLARI VE GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

-ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

-ÇALIŞANLARIN YASAL HAK VE SORUMLULUKLARI

-İŞ KAZALARININ SEBEPLERİ VE KORUNMA PRENSİPLERİ İLE TEKNİKLERİNİN UYGULANMASI

-İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞINDAN DOĞAN HUKUKİ SONUÇLAR

-İŞ EKİPMANLARININ GÜVENLİ KULLANIMI

-İŞYERİ TEMİZLİĞİ VE DÜZENİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ NEDİR?

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Tanım

İş yerlerinde, çalışanların sağlığına zarar verebilecek TEHLİKELERDEN korunması, aynı zamanda iş yeri ortamının iyileştirilmesi için yapılan sistemli ve bilimsel çalışmaların tümüne

“İş Sağlığı ve Güvenliği” denir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- İşyerlerinde çalışanların sağlıklı ve güvenli çalışmalarını sağlamak üzere alınması gereken tedbirler dizisidir.

Güvenle Büyü Türkiye

Önceliğimiz ne olmalıdır?

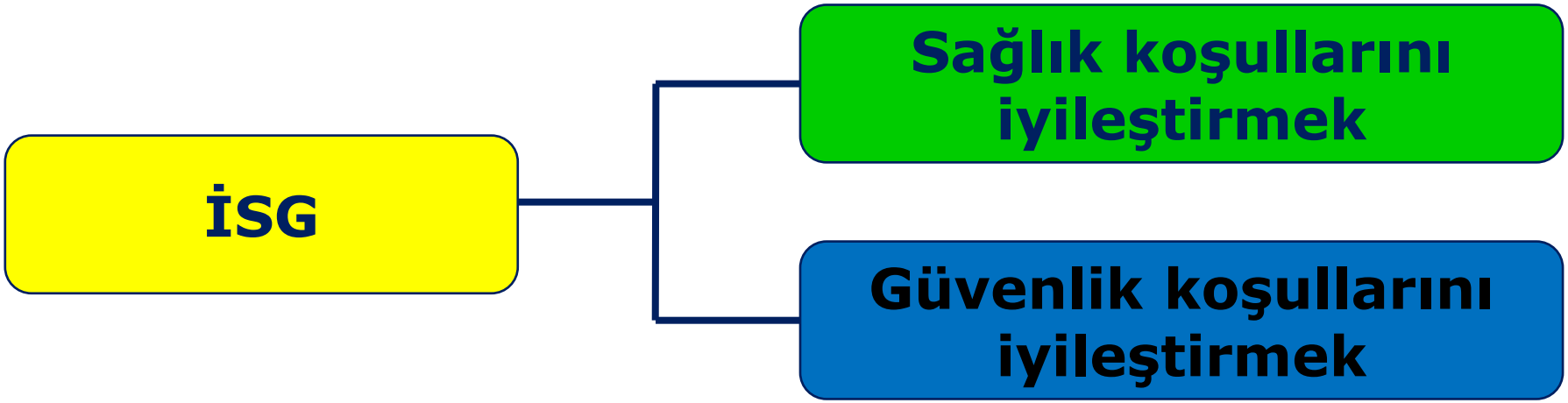

İş Sağlığı ve İş Güvenliğinin Amaçları

- Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlamak,
- Çalışanları çalışma ortamından kaynaklanan sağlık ve güvenlik risklerine karşı korumak,
- Çalışanların sağlık, güvenlik ve refahını sağlamak ve geliştirmektir,
- Eğitimin devamlılığını sağlamak,
- Verimliliği artırmak olarak sayılabilir.

İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ

Güvenle Büyü Türkiye

İSG’de Geleneksel Yaklaşım

İSG'de GELENEKSEL YAKLAŞIM

1-Kaza olana kadar her şeyin kontrol altında olduğu varsayılır…

Kazanın ardından, kazazedenin nasıl olup ta böyle bir kazaya neden olduğuna akıl sır erdirilemez.

2-Kazalara verilen reaksiyon kazanın şiddeti ile paraleldir, dolayısıyla kıl payı atlatılan olaylar görmezden gelinir

Cana geleceğine mala gelsin, büyük geçmiş olsun…

3- Düzeltici faaliyet genellikle acil önlemlere-anlık çözümlere odaklanır, kök nedenlerin tanımlanması için çaba sarf edilmez…

Her şey olacağına varır, kaderde yazılmışsa önlenemez

KAZA GELİYORUM DİYOR!

Bir merdiven daha getirin lütfen!

Elektrik mi! O bana bir şey yapmaz! Ben efsunluyum.

Emniyet kemerinin ucu nereye takılı bakın da şaşmayın!

Vallahi pes! Ne diyeyim bilemedim!

Güvenle Büyü Türkiye

Kaymaca! Kaydırmaca!....

Bartın Üniversitesi
2008
TOYOTA
KOMATSU
Güvenle
Büyü
Türkiye

Bartın Üniversitesi
2008
Güvenle
Büyü
Türkiye

Bartın Üniversitesi
2008
Güvenle
Büyü
Türkiye

Bartın Üniversitesi
2008
Güvenle
Büyü
Türkiye

Toz mu? Ne yapar ki insana canım!

Aslında sirkte çalışıyor
aldırmayın!

Çatal da yetmez daha da tepesine çıkmalıyım…
06.09 15:26

Baret mi? O da ne canım?

Güvenle Büyü Türkiye

HYUNDAI
HYUNDAI

Lütfen Yaya
Altgeçidini
Kullanınız

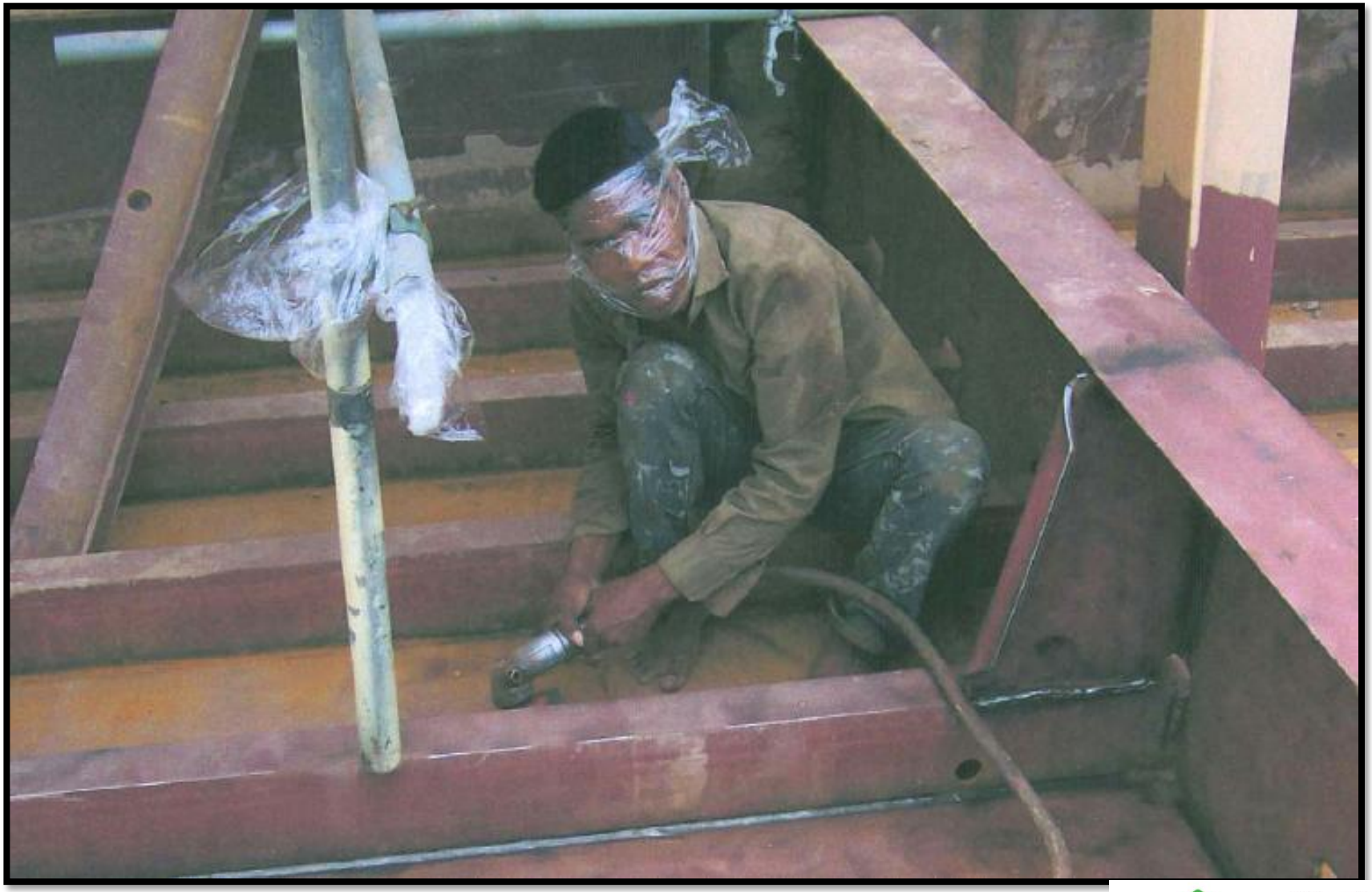

Güvenle Büyü Türkiye

Bu sözler sizlere tanıdık geliyor mu?

Öyle yaparsam iş yetişmez.

Bana bir şey olmaz!

Bizde büyük kaza olmaz.

20 senedir böyle yapıyorum, daha başıma bir şey gelmedi.

Baret baş ağrısı yapıyor, kulaklık mantar yapıyor, gözlük buhar yapıyor, maskeyle daralıyorum…

Güvenle Büyü Türkiye

Benim başıma gelmez demeyin. İşte yaşanmış bazı çarpıcı kazalar;

- Emekliliğine 1 yıl kalan demir çelik fabrikası çalışansi 600 tonluk pres makinesinin arasından emeklemek suretiyle geçerek, 2450 santigratlık fırında sigarasını yakmaya çalıştı ve hayatını yanarak kaybetti. (Karabük Demir Çelik Fabrikaları)

- Gemi mühendisinin kazan kontrolü yaptığı sırada kapağın kapatılması ve yola çıkan geminin kazanında kalarak hayatını kaybetmesi. (Kocaeli, Dilovası)

- Elektrik direğine yaslanıp ayakkabısındaki taşı çıkarmak için ayağını silkeleyen kişiyi elektrik çarptığını sanan bir başkasının akımdan kurtarmak amacıyla kafasına kürekle vurup öldürmesi. (Rize-Tunca Köyü)

- Bir vatandaşın yatağındaki tahtakurusunu öldürmek için yaptığı ilaçlamadan sonra uykuya dalınca tahatakurularıyla birlikte zehirlenmesi. (Bodrum-Yalıkavak).

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL KURALLARI VE GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

İSG Temel Prensipleri

Herhangi bir alanda yürütülecek İş Sağlığı ve iş Güvenliği faaliyetleri on (10) prensip üzerinden yapılmalıdır;

Güvenle Büyü Türkiye

İSG Temel Prensipleri

1-Tehlikeli Hareket Ve Tehlikeli Durumların Önlenmesi :

Kaza zincirinin 3.halkası olan **tehlikeli hareket ve tehlikeli durum** zincirin en zayıf halkasıdır. İş güvenliği sorumlularının ilk yapacağı iş **TEHLİKELİ HAREKET VE TEHLİKELİ DURUMLARI** tespit ederek bunları ortadan kaldırmaya çalışmalıdırlar.

İSG Temel Prensipleri

2-İs kazalarının % 88'i tehlikeli hareketlerden, %10'u tehlikeli durumlardan, %2'si kaçınılmaz ve sebebi bilinmeyen) hareketlerden kaynaklanmaktadır.

Tehlikeli hareketler

Emniyetsiz çalışma, Gereksiz hızlı çalışma,
Alet ve makineleri tehlikeli şekilde kullanma, Kişisel koruyucuları kullanmamak
şaşırma, kızgınlık, üzgünlük, telaş, şakalaşma vb.

Tehlikeli Durumlar :

Uygun olmayan koruyucular veya koruyucusuz çalışma
Yetersiz- bakımsız bina, alet ve makineler, Yetersiz ya da fazla aydınlatma,
Yetersiz havalandırma, Emniyetsiz yöntem ve şartlar

Kazaların;

- % 88'i insan hatası, güvensiz davranışlar
- % 10'u mekanik hatalar, güvensiz koşullar
- % 2'si öngörülemeyen, sebebi bilinemeyen, deprem, sel v.b doğal afetler

Güvenle Büyü Türkiye

İSG Temel Prensipleri

3-Kaza Sonucu Meydana Gelebilecek Zararın Büyüklüğü Kestirilemez, bu tamamen tesadüflere Bağlıdır.

Yapılan istatistikler, kazaların %50'sinin kolayca önlenebileceğini, %48'inin ancak etüt ve metotlu bir çalışma ile önlenebileceğini, % 2'sinin de önlenmesinin mümkün olamayacağını göstermiştir.

İSG Temel Prensipleri

4-Ağır Yaralanma Yada Ölümle Neticelenen Her Kazanın Temelinde 29 Uzuv Kayıplı Ve 300 Yaralanma Meydana Gelmeyen Olay Vardır. (1-29-300 Oranı)

1-29-300 kuralının önemli bir özelliği; bir işletmede olabilecek kazalar hakkında önceden tahmin yapma olanağını sağlamasıdır.

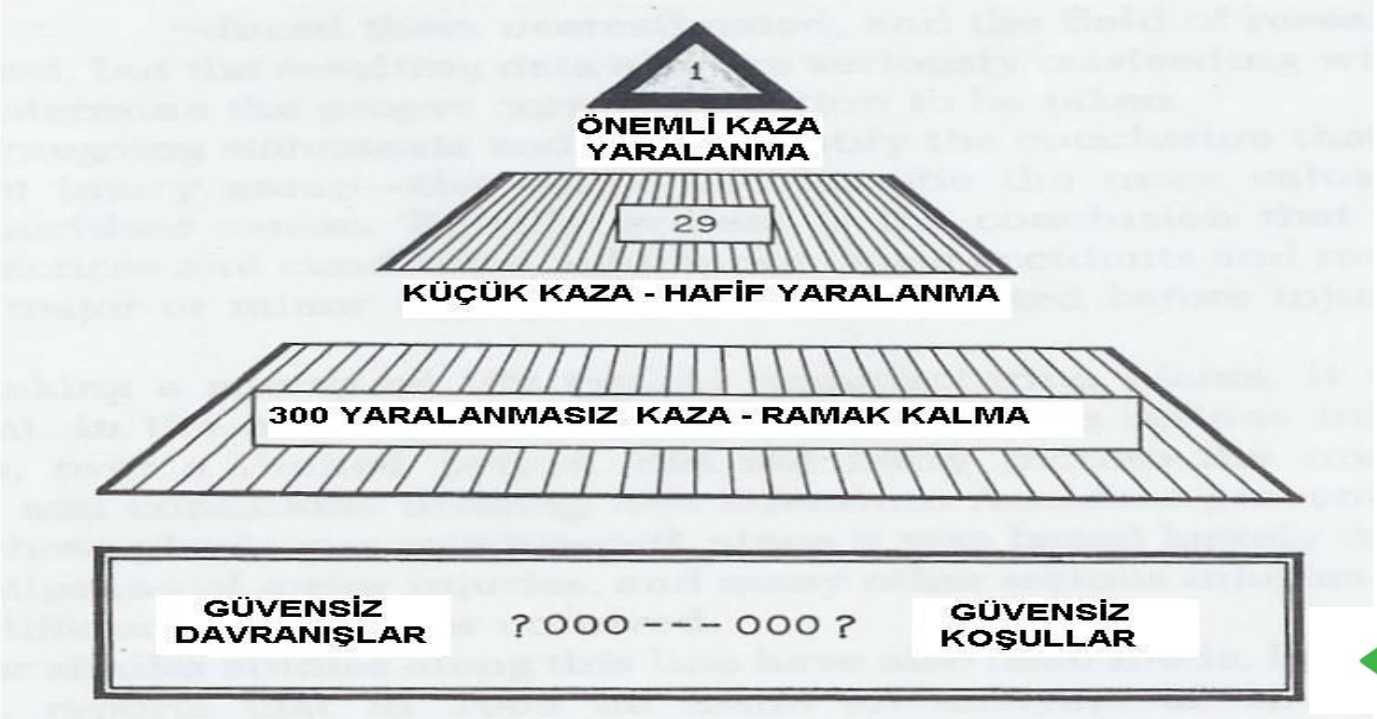

Güvenle Büyü Türkiye

İSG Temel Prensipleri

5-Tehlikeli Hareketlerin Nedenleri :

- ¬ Çalışanın bünyeden ve yaradılışından gelen şahsi kusurları (dikkatsizlik, laubalilik, umursamazlık)
- ¬ Bilgi ve ustalık yetersizliği
- ¬ Fiziki yetersizlik
- ¬ Uygunsuz mekanik koşullar ve fiziki cevre

İSG Temel Prensipleri

- **6-Kazalardan Korunma Metodu:**

A-MÜHENDİSLİK VE REVİZYON:
* Tehlikeli Durumların Bilinmesi * Tehlikeli Durumların Analizi
* Tedbirlerin Alınması * Tedbirlerin Uygulanması
* Gerekli Kontrollerin Sağlanması

B-İKNA VE TEŞVİK:
*Eğitim ve Öğretim Çalışmaları *Çeşitli Yarışmaların Düzenlenmesi
*Uyarı Levhaları ve Afişler *Propaganda *Ödüllendirme/Özendirme

C-ERGONOMİDEN YARARLANMA:
Yapılacak işe uygun çalışan temini ve çalışanların biyolojik özellikleri ile kabiliyetlerine göre makine, tesis ve aletleri geliştirmek şeklinde ergonomi biliminin gerekleri yerine getirilmelidir.

D-DİSİPLİN KURALLARI :
İş güvenliğini sağlamada en son başvurulacak çözüm yolu disiplin tedbirlerine başvurulmasıdır.

İSG Temel Prensipleri

7-Kazalardan Korunma Yöntemleri ile Üretim, Maliyet, Kalite Kontrolü Metotları Benzerlik Ve Paralellik Arz Eder.

8-İş Güvenliği İle İlgili Çalışmalara, Konulacak Kurallara Ve Alınacak Tedbirlere Üst Düzey Yöneticiler Katılmalı ve Sorumluluğa Ortak Olmalıdırlar.

9-Formen, Ustabaşı ve Benzeri ilk Kademe Yöneticiler Kazalardan Korunmada En Önde Gelen Personeldir.

10-İş Güvenliği Çalışmalarına Birinci Derecede İnsani Duygulara Yön Vermelidir. Ayrıca, İş Güvenliğinin Sağlanmasında İki Önemli Faktör de Gerçekleşmiş Olacaktır;

a- Güvenli bir işletmede üretim artması ile maliyet düşecektir.

b- Kazalarda meydana gelen zarar yapılan ödemelerin yaklaşık 5 (beş) katı olacağı unutulmamalıdır.

İSG Alanında Yaşam Boyu Öğrenme

- Bu kapsamdaki yeni mevzuat ilkelerinden bir diğeri de, çalışanların mesleki riskler konusunda eğitilmesini, bilgilendirilmesini ve iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarına katılımlarının sağlanmasını öngörmesidir.
- İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin mevzuatta belirtilen amacına uygun olarak yapılması ve çalışanlarda davranış değişikliklerine neden olarak iş kazalarının önlenmesine katkı yapması için uzman ve deneyimli kişilerce, uygun yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Güvenlik Kültürünün oluşturulabilmesi için;

- **Güvenli davranışlar ile çocuklara doğru örnekler vermeli,**
- **İlköğretimden başlanarak iş sağlığı ve güvenliği eğitimi sağlanmalı,**
- **Mesleki eğitimin kalitesi arttırılarak İSG konusuna daha fazla önem verilmeli,**
- **Güvenlik kültürünü benimseyerek hayatımızın her aşamasına uyarlamalı,**
- **Güvenli yaşam tarzını benimsemeli, attığımız her adımda "önce güvenlik" demeli,**
- **Güvenlik kültürünü oluşturmaya erken yaşlardan başlamalıyız.**

Güvenlik Kültürünün oluşturulabilmesi için;

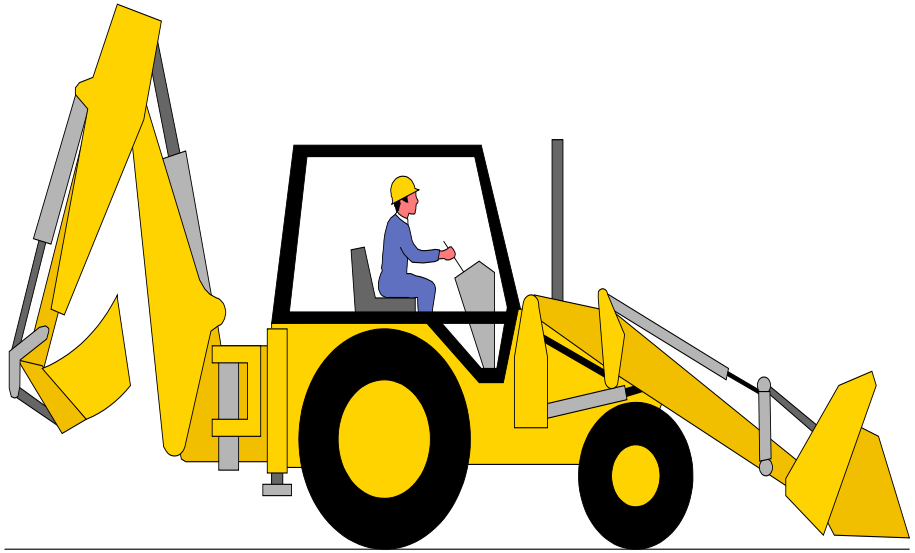

Sorumlusu olmadığınız hiç bir makine ve aleti asla kullanmayınız. Yetkilisi olduğunuz makina ve tezgahları çalıştırmadan önce, bir kimseyi yaralamamak için çevre kontrolü yapınız.

Güvenlik Kültürünün oluşturulabilmesi için;

SORUNUZ

Emin olmadığınız durumlarda amirinize ve iş güvenliği sorumlusuna sormaktan çekinmeyiniz. Yanlış bir hareket yapmak ve yaralanmak kolaydır.

Güvenle Büyü Türkiye

Güvenlik Kültürünün oluşturulabilmesi için;

Güvenlik kültürünün oluşturulmasında görevli ulusal kurum ve kuruluşlar

İş Sağlığı ve Güvenliği çok bileşenli bir bilim dalıdır.

Aynı zamanda da birden fazla tarafın bir araya gelmesi ile ortaya çıkar. Bu yüzden, bileşenlerin ortak hareket etmesi gereklidir.

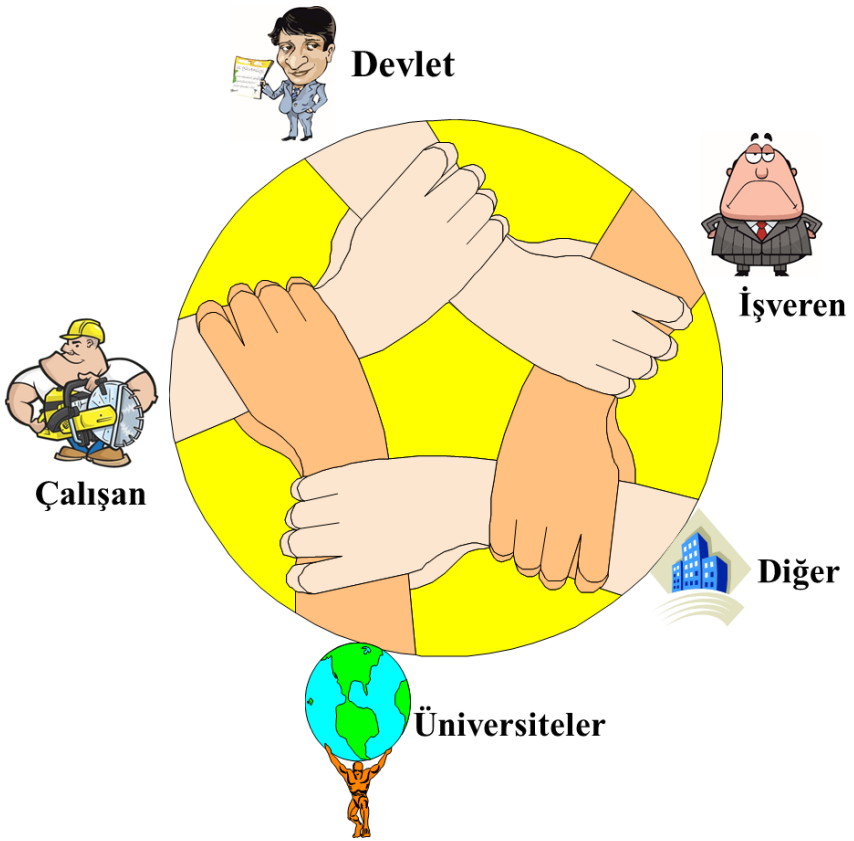

Güvenlik Kültürünün oluşturulabilmesi için;

Ulusal Kurum ve Kuruluşlara Düşen Görevler;

- Tanıtım, bilinç artırma
- AB mevzuatı
- Uygulama rehberleri
- ISG alanına yatırım yapmanın avantajları
- Ulusal ve sektörel düzeyde “Sosyal Diyalog”
- İSG eğitimi
- İSG bilgi yönetimi
- Yaptırım

Güvenlik Kültürünün oluşturulabilmesi için;

Devletin Görevleri;

- İş barışını sağlamak
- İlgili mevzuatı hazırlamak
- Gönüllü katılımı desteklemek
- Denetim yapmak
- Eğitim olanağı sağlamak
- Teknik destek sağlamak
- Danışmanlık yapmak

Güvenlik Kültürünün oluşturulabilmesi için;

İşverenin Görevleri;

- Sağlık ve güvenlik önlemlerini almak
- Çalışanların eğitimlerini sağlamak
- İşyerindeki riskler ve korunma konusunda önlem almak
- Genel sağlık ve güvenlik eğitimi uygulamak
- İşyerinde sağlık ve güvenlik örgütlenmesi kurmak
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu oluşturmak
- İşyeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturmak
- İşyeri hekimi ile işbirliği yapmak
- İş güvenliği uzmanı ile işbirliği yapmak
- Yenilikleri ve gelişmeleri izlemek ve uygulamak

Güvenlik Kültürünün oluşturulabilmesi için;

Çalışanların Görevleri;

- Aletler ve malzemeyi “doğru” kullanmak
- Kendisinin ve başkalarının sağlığını önemsemek
- Sağlık ve güvenlik kurallarına uymak
- Tehlike durumlarını ilgililere bildirmek
- Hastalık ve kazaları ilgililere bildirmek
- Bilme ve bilgi edinme hakkı

İŞ GÜVENLİĞİNİN ÖNEMİNİ VURGULAMAK İÇİN ESKİ BİR ÇALIŞANIMIZDAN ÖZEL BİR ZİYARET YAPMASINI İSTEDİM

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

01.09.1971 tarihli

1475 sayılı İş Kanunu

10.06.2003 tarihli

4857 sayılı İş Kanunu

30.06.2012 tarihli

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU VE BAĞLI YÖNETMELİKLER

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

-Yayım tarihi: 30 Haziran 2012

İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KANUNU YÜRÜRLÜKTE

Güvenle Büyü Türkiye

Bu Kanunun Amacı Nedir?

- Mevzuattaki dağınıklığın giderilmesi, kapsamının genişletilmesi ve konulara bütüncül yaklaşım sergileyen bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır.
- İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir (Madde 1).

KANUNUN TEMEL YAKLAŞIMI

1- ÖNLEYİCİ YAKLAŞIM

(OLMADAN ÖNLE)

2- GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

3- RİSK DEĞERLENDİRMESİ

TANIMLAR ve KAVRAMLAR

- ✓ İşveren: Bir iş sözleşmesine dayanarak herhangi bir işte ücret karşılığı çalışan çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar
- ✓ Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişiler.
- ✓ İş Güvenliği Uzmanı: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip mühendis, mimar veya teknik elemanlar
- ✓ İşyeri Hekimi: Tabiplik mesleğini icra etmeye yetkili, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş işyeri hekimi belgesine sahip sağlık memuru.

TANIMLAR ve KAVRAMLAR

- ✓ İş Kazası: İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen özre uğratan olay.
- ✓ Meslek Hastalığı: Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalık.
- ✓ Destek Elemanı: İş yerinde asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişi.
- ✓ Çalışan Temsilcisi: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmaları izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışan.

TANIMLAR ve KAVRAMLAR

- ✓ Ortak sağlık ve güvenlik birimi (OSGB): Kamu kurum ve kuruluşları, organize sanayi bölgeleri ile Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketler tarafından, işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere kurulan gerekli donanım ve personele sahip olan ve Bakanlıkça yetkilendirilen birimdir.
- ✓ Teknik Eleman: Teknik öğretmen, fizikçi ve kimyager unvanına sahip olanlar ile üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği programı mezunları.
- ✓ İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimi: İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birim.

TANIMLAR ve KAVRAMLAR

- ✓ TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyeli.
- ✓ RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimali.

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

Kanunun bazı hükümleri aşamalı olarak hayat geçirilerek yeni durumlara uyum kolaylaşacak.

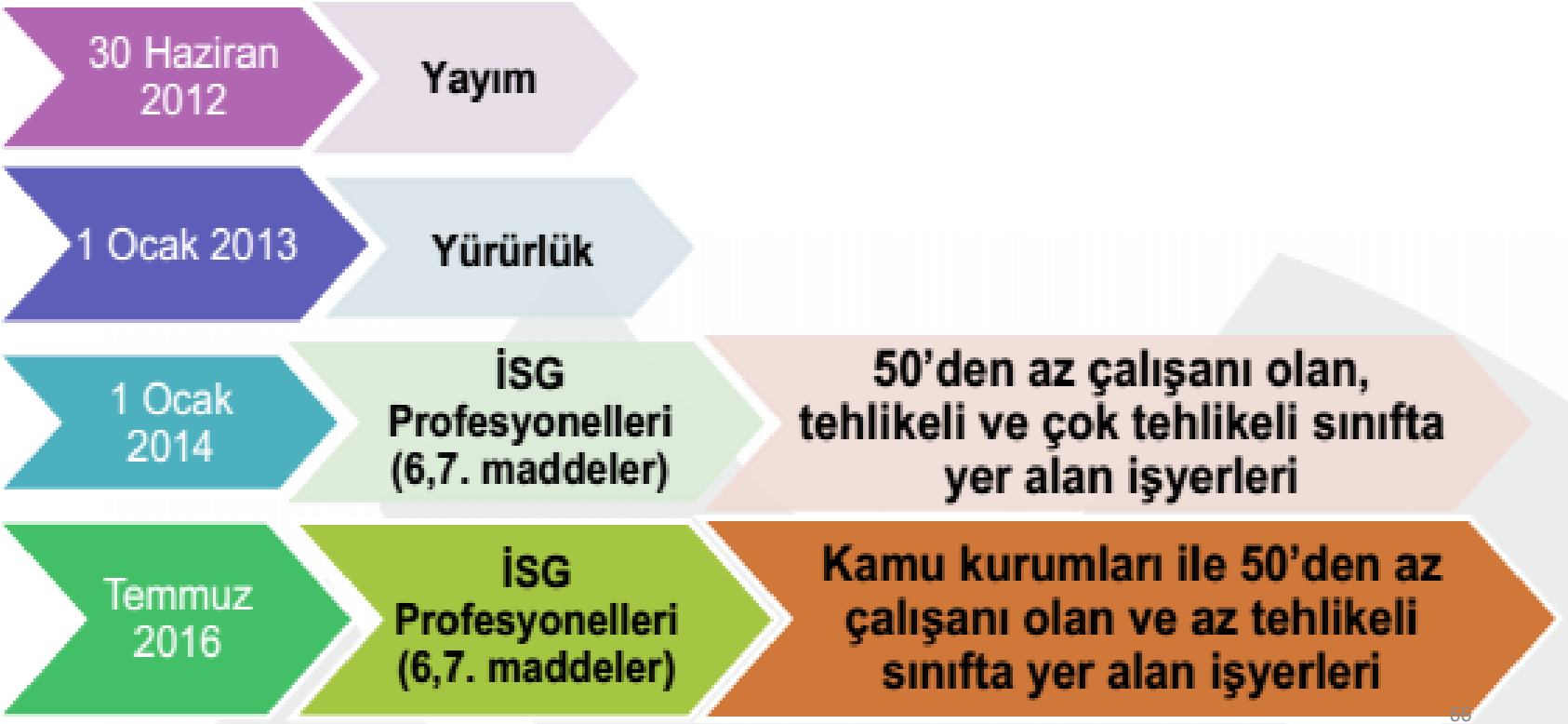

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun Getirdikleri

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

2. Madde

- ***Kamu ve özel sektör gözetmeksizin tüm çalışanlar kanun kapsamına alındı.***

Kapsam:

Sayı sınırı olmaksızın,

Memur, çalışan, işveren, çırak, stajyer tüm çalışanlar,

Kamu ve özel sektöre ait bütün işler ve işyerleri,

tarım vb. dahil tüm işkolları

İstisna:

TSK, emniyet, afet müdahale ekipleri, ev hizmetleri, kendi nam ve hesabına tek başına çalışanlar

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

3. Madde

- ***İşveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan işveren vekilleri, bu Kanunun uygulanması bakımından işveren sayılır.***

6331 SAYILI KANUN

işveren vekilleri → **işveren**

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

4. ve 5. Maddeler

- ***İşverenin Genel Yükümlülüğü:***

6331 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU

- **Çalışmaktan kaçınma hakkı**
- **MADDE 13 – (1)** Ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar kurula, kurulun bulunmadığıişyerlerinde ise işverene başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilir. Kurul acilen toplanarak, işveren ise derhâl kararını verir ve durumu tutanakla tespit eder. Karar, çalışana ve çalışan temsilcisine yazılı olarak bildirilir.

- **(2)** Kurul veya işverenin çalışanın talebi yönünde karar vermesi hâlinde çalışan, gerekli tedbirler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir. Çalışanların çalışmaktan kaçındığı dönemdeki ücreti ile kanunlardan ve iş sözleşmesinden doğan diğer hakları saklıdır.

- **(3)** Çalışanlar ciddi ve yakın tehlikenin önlenemez olduğu durumlarda birinci fıkradaki usule uymak zorunda olmaksızın işyerini veya tehlikeli bölgeyi terk ederek belirlenen güvenli yere gider. Çalışanların bu hareketlerinden dolayı hakları kısıtlanamaz.

- **(4)** İş sözleşmesiyle çalışanlar, talep etmelerine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığı durumlarda, tabi olduklarıkanun hükümlerine göre iş sözleşmelerini feshedebilir. Toplu sözleşme veya toplu iş sözleşmesi ile çalışan kamu personeli, bu maddeye göre çalışmadığı dönemde fiilen çalışmış sayılır.

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

SAĞLIK GÖZETİMİ

- **Çalışanların Sağlık Gözetimi; çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmek amacı ile çalışanlara verilecek her türlü sağlık hizmetini kapsar, İşyeri hekimi ve diğer sağlık personeli tarafından yürütülür**

- **Çalışma ortamının gözetimi "sağlık ve güvenlik tehlikelerine karsı yürütülecek her türlü önleyici ve düzeltici faaliyeti kapsar" çoğunlukla iş güvenliği uzmanı tarafından yürütülür.**

SAĞLIK GÖZETİMİ

a) Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.

SAĞLIK GÖZETİMİ

- **b)** Aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:
- **1)** İşe girişlerinde.
- **2)** İş değişikliğinde.
- **3)** İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.

SAĞLIK GÖZETİMİ

- **(4)** Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır,çalışana yansıtılamaz.
- **(5)** Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık bilgileri gizli tutulur.

SAĞLIK GÖZETİMİ

- **a)** Az tehlikeli sınıftaki işyerlerinde en geç beş yılda bir,
- **b)** Tehlikeli sınıftaki işyerlerinde en geç üç yılda bir,
- **c)** Çok tehlikeli sınıftaki işyerlerinde en geç yılda bir,

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

6. Madde

- ***Bütün işyerlerinde iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi gibi profesyonellerin görev yapması sağlanacak***

- İş Güvenliği Uzmanı
- İşyeri Hekimi
- Diğer Sağlık Personeli

6. Madde ***<u>Kamu Kurumları</u> <u>için</u> 1 Temmuz 2021*** *'de yürürlüğe girecek.*

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

8. Madde

- ***İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının görevlendirilme şartları ve sorumlulukları***

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

9. Madde • ***İşyeri Tehlike sınıfının belirlenmesi***

Tehlike sınıfları tespitinde; işyerlerinde yapılan asıl iş esas alınır.

A Sınıfı Uzman • Çok tehlikeli

B Sınıfı Uzman • Tehlikeli

C Sınıfı Uzman • Az tehlikeli

İşyeri hekimi, her tehlike sınıfında çalışabilir.

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

10. Madde

- ***Bütün işyerlerine İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleme adına önceden Risk Değerlendirmesi yapılma zorunluluğu getirilmektedir.***

Ocak 2013'ten itibaren <u>OKULLARDA RİSK ANALİZİ YAPMAK ZORUNLU HALE GETİRİLMİŞTİR.</u>

Bu kurala uymayan eğitim kurumları para cezaları yaptırımıyla karşı karşıya kalabilir.

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

11. Madde

- ***Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım çalışmalarının yapılması,***

- **Acil Durum Planlarının hazırlanması,**
- **Acil durumlarla ilgili eğitimli yeterli sayıda kişinin görevlendirilmesi,**

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

12. Madde

- ***Tahliye planının yapılması,***

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

13. Madde

- ***Çalışan, ciddi ve yakın tehlikeyle karşı karşıya kaldığında çalışmaktan kaçınma hakkını kullanabilecek.***

Güvenle Büyü Türkiye

RİSK DEĞERLENDİRMESİ EKİBİ

İSG Uzmanı ve İşyeri Hekimi

İşveren veya İşveren Vekili

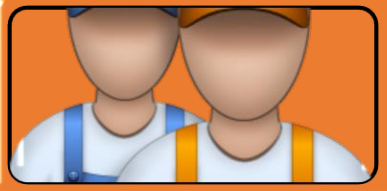

Çalışan Temsilcileri

Destek Elemanları

Riskler Konusunda Bilgi Sahibi Çalışanlar

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

14. Madde

- ***İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildiriminin yapılması,***

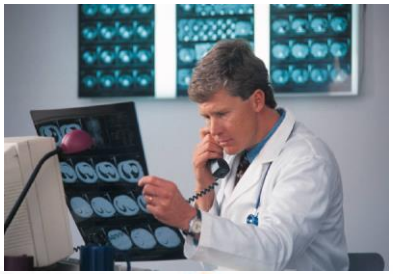

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

16. ve 17. Maddeler

- ***İşveren tüm çalışanlarını, iş sağlığı ve güvenliği ile çalışma hayatına dair hak ve sorumlulukları hakkında bilgilendirecek.***

- *İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar.* Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. (Md. 17)

ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ BİLGİLER

19. Madde

- *Çalışanların yükümlülükleri*

20. Madde

- *Çalışan temsilcilerinin belirlenmesi.*

Güvenle Büyü Türkiye

İDARİ PARA CEZALARI

Madde Başlığı	Madde	Konu	Miktar	
MADDE 4 - İşverenin genel yükümlülüğü	4/1a	İşverenin tedbir alma yükümlülüğünü yerine getirmemesi	2.000	Türk Lirası / her yükümlülük için
	4/1b	Tedbirlerin izlenmemesi, denetlenmemesi ve uygunsuzlukların giderilmemesi	2.000	Türk Lirası / her yükümlülük için
MADDE 6 - İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri	6/1a	İş güvenliği uzmanının çalıştırılmaması	5.000	Türk Lirası / her ay (Aykırılığın devamı halinde)
		İşyeri hekiminin çalıştırılmaması	5.000	Türk Lirası / her ay (Aykırılığın devamı halinde)
		Diğer sağlık personelinin çalıştırılmaması	2.500	Türk Lirası / her ay (Aykırılığın devamı halinde)
	6/1b	İSG hizmetleri için araç-gereç-mekân sağlanmaması	1.500	Türk Lirası
	6/1c	İSG hizmetlerini yürütenler arasında koordinasyonun sağlamaması	1.500	Türk Lirası
	6/1ç	Yazılı olarak bildirilen tedbirlerin yerine getirilmemesi	1.000	Türk Lirası / her tedbir için
	6/1d	Görevlendirilen kişilerin, hizmet alınan kuruluşların, başka işyerlerinden gelen çalışanların ve bunların işverenlerinin İSG riskleri konusunda bilgilendirilmemesi	1.500	Türk Lirası

İDARİ PARA CEZALARI

MADDE 8 - İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları	**8/1**	İş güvenliği uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin hak ve yetkilerinin kısıtlanması	**1.500**	Türk Lirası / uzman ve hekim için ayrı ayrı
	8/2	İşyeri sağlık ve güvenlik biriminin kurulmaması	**1.500**	Türk Lirası
MADDE 10 - Risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma	**10/1**	Risk değerlendirmesi yapılmaması veya yaptırılmaması	**3.000**	Türk Lirası
			4.500	Türk Lirası / her ay (Aykırılığın devamı halinde)
	10/4	Risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmaması	**1.500**	Türk Lirası
MADDE 11 - Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım	**11**	Acil durumların belirlenmemesi, acil durumlar için tedbir alınmaması, acil durum planlarının hazırlanmaması, destek elemanı görevlendirilmemesi, araç gereç sağlanmaması, acil durumlarda işyeri dışındaki kuruluşla irtibatı sağlayacak düzenlemenin yapılmaması	**1.000**	Türk Lirası / her yükümlülük için
			1.000	Türk Lirası / her ay (Aykırılığın devamı halinde)
MADDE 12 - Tahliye	**12**	Ciddi ve yakın tehlike durumunda; çalışanların işi bırakarak güvenli yere gidebilmesinin, özel olarak görevlendirilenler dışındaki çalışanların işe devam etmemesinin ve müdahalede bulunan çalışanların sorumlu tutulmamasının sağlanmaması	**1.000**	Türk Lirası / her yükümlülük için
			1.000	Türk Lirası / her ay (Aykırılığın devamı halinde)

İDARİ PARA CEZALARI

MADDE 14 - İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi	**14/1**	İş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydının tutulmaması, bunlar hakkında incelemeler yapılarak ilgili raporların düzenlenmemesi, ramak kala olayların incelenerek raporların düzenlenmemesi	**1.500**	Türk Lirası / her yükümlülük için
	14/2	İşverenin, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını 3 iş günü içinde SGK'ya bildirmemesi	**2.000**	Türk Lirası
	14/4	Sağlık hizmeti sunucularının, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını en geç 10 gün içinde SGK'ya bildirmemesi	**2.000**	Türk Lirası
MADDE 15 - Sağlık gözetimi	**15/1**	Sağlık gözetiminin yapılmaması	**1.000**	Türk Lirası / her çalışan için
	15/2	Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacaklar için sağlık raporunun alınmaması	**1.000**	Türk Lirası / her çalışan için
MADDE 16 - Çalışanların bilgilendirilmesi	**16**	Çalışanların bilgilendirilmemesi	**1.000**	Türk Lirası / her çalışan için
MADDE 17 - Çalışanların eğitimi	**17**	Çalışanlara eğitim verilmemesi	**1.000**	Türk Lirası / her çalışan için
MADDE 18 - Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması	**18**	Çalışanların görüşlerinin alınmaması ve katılımlarının sağlanmaması	**1.000**	Türk Lirası / her aykırılık için

İDARİ PARA CEZALARI

MADDE 20 - Çalışan temsilcisi	**20/1**	Çalışan temsilcilerinin görevlendirilmemesi	**1.000**	Türk Lirası
	20/3	Çalışan temsilcilerinin işverene öneride bulunma ve tedbir alınmasını isteme hakkının olmaması	**1.500**	Türk Lirası
	20/4	Çalışan temsilcilerinin ve destek elemanlarının haklarının kısıtlanması	**1.000**	Türk Lirası / hakları kısıtlanan her birey için
MADDE 22 - İş sağlığı ve güvenliği kurulu	**22**	İş sağlığı ve güvenliği kurulunun oluşturulmaması, alt işverenin bulunduğu hallerde uygun kurulun oluşturulmaması, kurullar arasında koordinasyonun sağlanmaması	**2.000**	Türk Lirası / her aykırılık için
MADDE 23 - İş sağlığı ve güvenliğinin koordinasyonu	**23/2**	Birden fazla işyerinin bulunduğu iş merkezlerinde İSG konusundaki koordinasyonun yönetim tarafından sağlanmaması	**5.000**	Türk Lirası
MADDE 24 - Teftiş, inceleme, araştırma, müfettişin yetki, yükümlülük ve sorumluluğu	**24/2**	Ölçüm, inceleme ve araştırma yapılmasına, numune alınmasına veya eğitim kurumları ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin kontrol ve denetiminin yapılmasına engel olunması	**5.000**	Türk Lirası

İDARİ PARA CEZALARI

MADDE 25 - İşin durdurulması	**25**	İşyerinin bir bölümünde veya tamamında verilen durdurma kararına uymayarak durdurulan işe devam ettirilmesi	10.000	Türk Lirası
	25/6	İşin durdurulması sebebiyle işsiz kalan çalışanlara ücretlerinin ödenmemesi veya uygun başka iş verilmemesi	1.000	Türk Lirası / ihlale uğrayan her çalışan için
			1.000	Türk Lirası / her ay (Aykırılığın devamı halinde)
MADDE 29 - Güvenlik raporu veya büyük kaza önleme politika belgesi	**29**	Önleme Politika Belgesinin hazırlanmaması	50.000	Türk Lirası
		Belgeyi Bakanlığa sunmadan işyerinin faaliyete geçirilmesi	80.000	Türk Lirası
		İşletilmesine izin verilmeyen işyerinin faaliyete geçirilmesi	80.000	Türk Lirası
		Durdurulan işyerinde faaliyete devam edilmesi	80.000	Türk Lirası
MADDE 30 - İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çeşitli yönetmelikler	**30**	30 uncu madde de öngörülen yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edilmesi	1.000	Türk Lirası / her hüküm için
			1.000	Türk Lirası / her ay (Aykırılığın devamı halinde)

ÇALIŞANLARIN YASAL HAK VE SORUMLULUKLARI

ÇALIŞANLARIN YASAL HAKLARI

- **Fazla saatlerle çalışma**

Fazla çalışma

- Yasal normal haftalık çalışma süresi olan 45 saati aşan çalışmalardır (Denkleştirmede ise ortalama haftalık çalışma süresi tespit edilirken 45 saat aşılırsa).
- Ayrıca Yargıtay kararları uyarınca, günlük 11 saati aşan çalışma da fazla çalışmadır

Fazla sürelerle çalışma

- İşyerindeki haftalık çalışma süresinin yasal 45 saatlik haftalık çalışma süresinin altında belirlendiği durumda, 45 saatte kadar olan çalışmalardır

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞANLARIN YASAL HAKLARI

- **Fazla Saatlerle Çalışma**

  - Fazla saatlerle çalışma için çalışanın onayı şarttır,
  - Hem fazla çalışma hem de fazla saatlerle çalışma için onay alınmalıdır.
  - İş sözleşmesine konulacak bir hükümle bu onay başlangıçta alınabilir mi? Kanunda bu konuda bir açıklık yok, alınsa bile sadece o yıl için geçerli olacaktır. Ancak, Yönetmelik, bu onayın her yıl başında işçiden yazılı olarak alınmasını öngörmektedir.

ÇALIŞANLARIN YASAL HAKLARI

- Fazla Çalışma Ücreti

✓ Fazla çalışmada çalışana ücretinin kural olarak % 50 fazlası, fazla sürelerle çalışmalarda ise % 25 fazlası ödenir.

✓ Bu hükümler de nispi emredicidir. Yani, daha az ödenemez ama daha fazla kararlaştırılabilir.

✓ Fazla çalışma ücretinin iş sözleşmesinin içinde kararlaştırılması mümkündür. Ancak, bu kararlaştırma sadece yasal sınırlar için geçerlidir. Yani, yıllık 270 saatten fazla çalışma varsa sözleşmede hüküm olsa da, çalışana yasal sınırı aşan kısımdan itibaren zamlı ücret ödenmesi gereklidir.

ÇALIŞANLARIN YASAL HAKLARI

- Fazla Saatlerle Çalışma Ücretinin Serbest Zaman Olarak Verilmesi

✓ Yeni Kanunun bir yeniliği de fazla saatlerle çalışmanın serbest zaman olarak verilmesidir. Serbest zamanın süresi de zamlı, yani, fazla çalışmada fazla çalışılan sürenin % 50 fazlası, fazla sürelerle çalışmada % 25 fazlasıdır.

✓ Serbest zaman sadece çalışanın talebi halinde verilir.

✓ Çalışandan başlangıçta alınan serbest zamanı işverenin iradesine bırakan taahhütlerin geçerliliği yoktur!

✓ Çalışan talep ettiğinde işveren serbest zamanı 6 ay içinde kullandırtmak zorundadır. Bu sürenin zamanını belirleme hakkı işverene aittir. Ancak işveren bu süreyi iş saatleri içinde ve aralıksız vermek zorundadır!

ÇALIŞANLARIN YASAL HAKLARI

- Fazla Saatlerle Çalışma ve Telafi Çalışması

✓ İşveren Kanunda belirtilen sebeplerle çalışana izin verdiğinde (çalışana daha sonra telafi ettireceğini bildirmek şartıyla) bu süreyi daha sonra telafi ettirebilir. İzin verilen süre, iki ay içinde, iş saatlerinde, günlük 11 saati aşmamak kaydıyla günlük çalışmaya ilaveten üç saatlik çalışmalarla telafi edilebilir.

✓ İşveren telafi çalışması için daha önce tatil döneminde ücretini ödemişse, yapılan çalışma için herhangi bir ödeme yapmak zorunda değildir.

✓ Ücret ödememişse, işveren sadece çalışılan sürenin ücretini ödemek zorundadır, yani zamlı ödeme yapması gerekmez.

Önemli: Bu durumda günlük çalışmanın üzerine yapılan bu çalışma fazla saatlerle çalışma sayılmaz, 11 saati aşan ise fazla çalışma sayılır. Ancak, iki aydan sonra yaptırılan telafi çalışması fazla saatlerle çalışma gibi değerlendirilmelidir.

ÇALIŞANLARIN YASAL HAKLARI

- Yıllık İzinler

✓ En az bir yıl çalışma sonunda yıllık izin verilir, daha az süre çalışıp işten ayrılan çalışana orantısal bir ödeme yapma zorunluluğu bulunmamaktadır.

✓ Çalışanın doldurması gereken bir yılın hesabında fiilen çalışılmayan süreler dikkate alınmaz. Ancak bunun istisnaları vardır, örneğin hastalık, kısa süreli askerlik, işverence verilen izinler.

✓ Yıllık izin süresi çalışanın kıdemine göre değişir; 1-5 yıl (dahil) arası çalışması olanlara 14 gün, 5-15 yıl arası çalışması olanlara 20 gün, 15 yıldan fazla çalışması olanlara 26 gün izin verilir.

Ancak, 18 yaşından küçük ve elli ya da daha yukarı yaşlarda olanlara verilecek izin süresi 20 günden az olamaz.

ÇALIŞANLARIN YASAL HAKLARI

- Hafta tatili ve diğer izinler

✓ Hafta Tatili Kanununa göre, altı gün çalışan personelin yedinci gün çalıştırılması yasaktır. Ancak, çalışan çalıştırılırsa bu sürenin ücretinin ödenmesi gerekir.

✓ Ayrıca, bayram, genel tatil günlerinde de çalışanın kural olarak çalıştırılmaması gerekir. Ancak, sözleşmeye çalışanların bu sürede çalıştırılacaklarına ilişkin hüküm konulabilir ve çalışanlar bu sürede çalıştırılırlarsa ayrıca ücretlerinin verilmesi gerekir.

ÇALIŞANLARIN YASAL HAKLARI

- Doğum İzni

- ✓ Kadın çalışanların doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı haftalık süre için çalıştırılmamaları esastır.
- ✓ Çoğul gebelik halinde doğumdan önce çalıştırılmayacak sekiz haftalık süreye iki hafta süre eklenir.
- ✓ Ancak, sağlık durumu uygun olduğu takdirde, doktorun onayı ile kadın çalışan isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda, kadın çalışanın çalıştığı süreler doğum sonrası sürelere eklenir.
- ✓ Yukarıda öngörülen süreler çalışanın sağlık durumuna ve işin özelliğine göre doğumdan önce ve sonra gerekirse artırılabilir. Bu süreler hekim raporu ile belirtilir.
- ✓ Erken doğum nedeniyle kullanılamayan izin süreleri doğum sonrası verilecektir.
- ✓ Hamilelik süresince kadın işçiye periyodik kontroller için ücretli izin verilir.

ÇALIŞANLARIN YASAL HAKLARI

- Süt İzni

✓ Kadın çalışanlara bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verilir. Bu sürenin hangi saatler arasında ve kaça bölünerek kullanılacağını çalışanın kendisi belirler. Bu süre günlük çalışma süresinden sayılır.

✓ Uygulamadaki süt izni süresinin haftalık ya da tüm olarak doğum izninin ardından kullandırılması Kanuna uygun değildir. Fakat bu konuda Yargıya intikal etmiş bir uyuşmazlık da bulunmamaktadır.

✓ Hamilelik süresince kadın çalışana periyodik kontroller için ücretli izin verilir.

ÇALIŞANLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

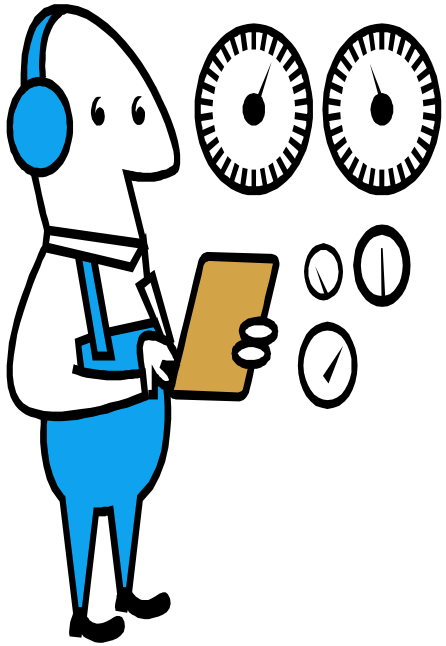

- **Çalışanlar da iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdürler.**

ÇALIŞANLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Çalışanların Görevleri;

İş Kanunu Madde 25:

H- İşçinin yapmakla ödevli bulunduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı halde yapmamakta ısrar etmesi.

I- İşçinin kendi isteği veya savsaması yüzünden işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, işyerinin malı olan veya malı olmayıp eli altında bulunan makineleri, tesisatı veya başka eşya ve maddeleri otuz günlük ücretinin tutarıyla ödeyemeyecek derecede hasara ve kayba uğratması halinde;

İŞVEREN VEYA VEKİLİ TARAFINDAN

İŞ AKİDLERİNİ

TAZMİNATSIZ OLARAK FESHEDEBİLİR.

ÇALIŞANLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Sosyal Sigortalar Kanunu Madde 110:

Kasdi bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya **geçici iş göremezlik ödeneği ve sürekli iş göremezlik geliri verilmez.** Sigortalıya yalnız gerekli sağlık yardımları yapılır.

Güvenle Büyü Türkiye

ÇALIŞANLARIN SUÇ SAYILACAK DAVRANIŞLARI

a) YALAN BEYAN , İŞVERENİ YANILTMASI

Hizmet akdi yapıldığı sırada bu akdin esaslı noktalarından biri için gerekli vasıflar veya şartlar kendisinde bulunmadığı halde bunların kendisinde bulunduğunu ileri sürerek, yahut gerçeğe uygun olmayan bilgiler veya sözler söyleyerek çalışannin işvereni yanıltması,

b) AĞIR SÖZ SÖYLEME;

Çalışanın, işveren yahut bunların aile üyelerinden birinin şeref ve namusuna dokunacak sözler sarfetmesi veya davranışlarda bulunması, yahut işveren hakkında şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ihbar veya isnatlarda bulunması

ÇALIŞANLARIN SUÇ SAYILACAK DAVRANIŞLARI

c) ALKOLLÜ İŞE GELME ;

çalışanın işverene yahut onun aile üyelerinden birisine yahut işverenin başka çalışansine sataşması. Ayrıca çalışanın işyerinde sarhoş veya uyuşturucu madde almış olarak gelmesi ve işyerinde alkollü içki veya uyuşturucu madde kullanması

d) HIRSIZLIK ;

çalışanın, işverenin güvenini kötüye kullanmak, hırsızlık yapmak, işverenin meslek sırlarını ortaya atmak gibi doğruluk ve bağlılığa uymayan davranışlarda bulunması!.

ÇALIŞANLARIN SUÇ SAYILACAK DAVRANIŞLARI

e) HAPİS CEZASI ;

Çalışanın işyerinde, yedi günden fazla hapisle cezalandırılan ve cezası ertelenemeyen bir suç işlemesi

f) DEVAMSIZLIK ;

Çalışanın işverenden izin almaksızın veya haklı bir sebebe dayanmaksızın ardı ardına iki gün veya bir ay içerisinde iki defa herhangi bir tatil gününden sonraki iş günü yahut bir ayda üç iş günü işine devam etmemesi.

g) GÖREVLERİN YAPILMAMASI;

Çalışanın yapmakla sorumlu bulunduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı halde yapmaması

ÇALIŞANLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

6331 Sayılı Kanun Madde 19

(1)Çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlüdür.

- **(2)** Çalışanların, işveren tarafından verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yükümlülükleri şunlardır:

a) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını kurallara uygun şekilde kullanmak, bunların güvenlik donanımlarını doğru olarak kullanmak, keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemek.

ÇALIŞANLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

b) Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumak.

- **c)** İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıklarında ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik gördüklerinde, işverene veya çalışan temsilcisine derhal haber vermek.
- **ç)** Teftişe yetkili makam tarafından işyerinde tespit edilen noksanlık ve mevzuata aykırılıkların giderilmesi konusunda, işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak.
- **d)** Kendi görev alanında, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak.

SSK KANUNU MADDE 110 VE 111

- **SİGORTALININ KASDİ VE SUÇ SAYILIR HAREKETİ;**

- Kasti ve suç sayılır bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan , meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya geçici iş görememezlik geliri verilmez. Sigortalıya yalnız gerekli sağlık yardımları yapılır.

YAPTIRIMLAR

- Yaptırımlar, İdari para cezası (İPC) olarak belirlenmiştir.
- Kabahatler Kanunu bünyesindedir.
- Kabahatler, TAKSİRLİ SUÇLARI ifade eder.
- Bu nedenle, işverenin KUSURU aranacaktır.
- İPC'na itiraz sulh ceza mahkemelerine yapılacaktır.
- İtiraz, tebliği takip eden 15 gün içinde yapılacaktır.
- İtiraz cezanın uygulanmasını durduracaktır.
- Mahkeme kararına 7 gün içinde itiraz yapılabilecektir.

6331 sayılı Kanuna göre idari para cezaları tebliğinden itibaren 30 gün içinde ödenecektir (m.26/2).

YAPTIRIMLAR

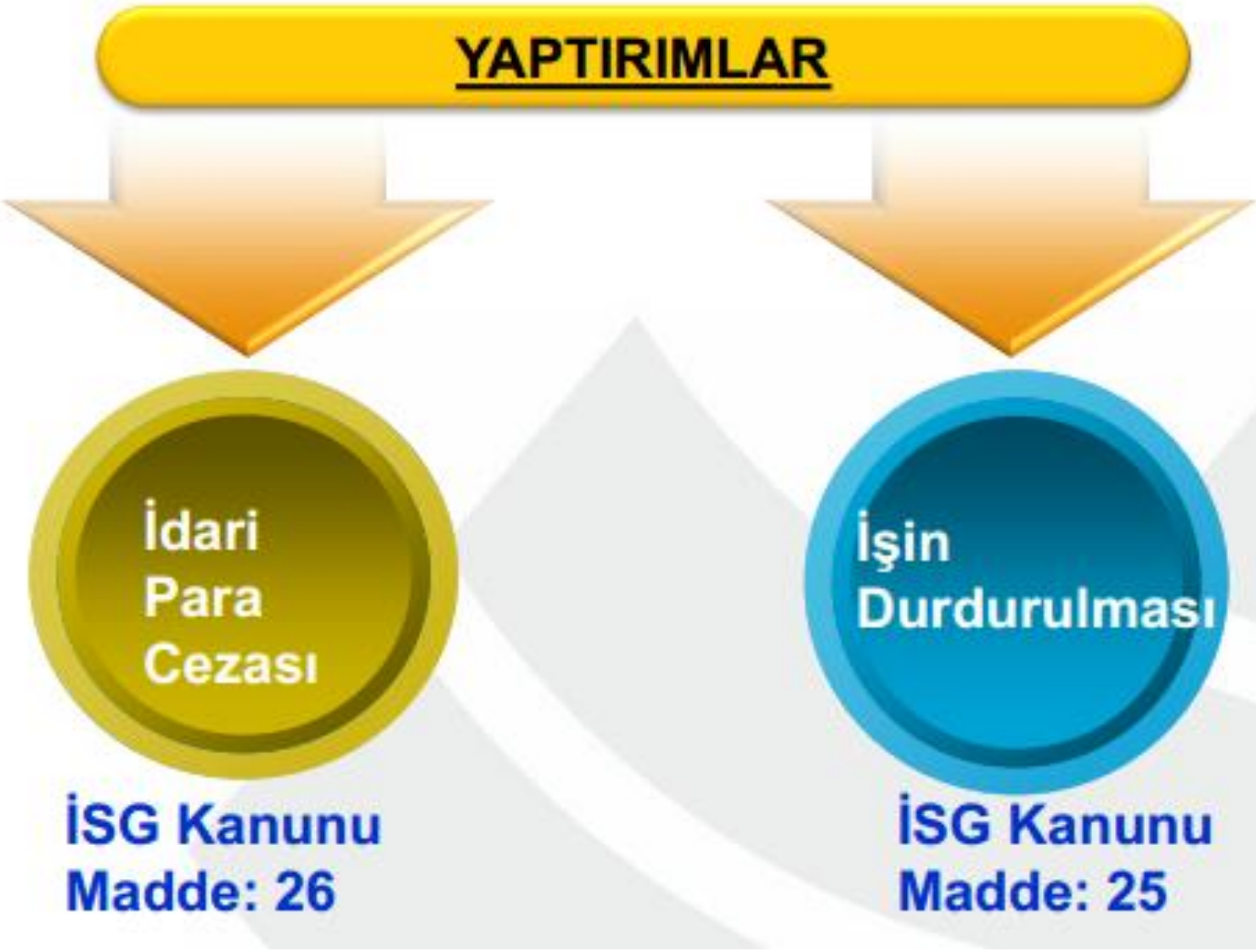

İŞ KAZALARININ SEBEPLERİ VE KORUNMA PRENSİPLERİ İLE TEKNİKLERİNİN UYGULANMASI

İş Kazası nedir?

- İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olay.

İş Kazası nedir?

- **ILO tarafından: "Önceden Planlanmamış, Bilinmeyen ve Kontrol Altına Alınmamış olan, etrafa Zarar Verecek Niteliklerde Olaylar" olarak tanımlanır.**

- **WHO tarafından: "Önceden Planlanmamış, Çoğu Kişisel Yaralanmalara, Makinelerin, Araç Gereçlerin Zarara uğramasına, Üretimin Bir Süre Durmasına Yol Açan Olay" olarak tanımlanır**

Meslek Hastalığı nedir?

- 5510 sayılı Kanunun 14. Maddesine göre; Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük halleridir.

İş Kazaları İlgili İstatistikler

Neden İş Sağlığı ve Güvenliği?	
Dünya	**Türkiye**
Her gün; ▪1 Milyon iş kazası olmakta, ▪5534 çalışan işle ilgili hastalıklar, ▪879 çalışan iş kazası nedeniyle ölmektedir.	Her gün; ▪172 iş kazası olmakta, ▪4 kişi iş kazası nedeniyle ölmekte, ▪6 kişi sürekli iş göremez hale gelmektedir.

TÜRKİYE, iş kazaları açısından;

- **Avrupa’da BİRİNCİ, Dünyada ise ÜÇÜNCÜ sırada**
- **Dünyada en fazla iş kazası; Güney Kore ve Brezilya'nın ardından Türkiye'de.**
- **Sabah saatlerinde ve maden, inşaat, tekstil ve kimya işkollarında daha sık kaza oluyor.**

(ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI KAYNAKLARINA GÖRE)

Dünyada her yıl yaklaşık ;

2.200.000

- insan işle bağlantılı kaza ve hastalıklar nedeniyle ölmekte,

270.000 000

- insan en az 3 gün iş göremezlikle sonuçlanan kazalara maruz kalmakta,

160.000.000

- insan işle bağlantılı hastalıklara yakalanmaktadır.

Güvenle Büyü Türkiye

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU İSTATİSTİKLERİNE GÖRE

Türkiye'de her yıl yaklaşık

77000 İŞ KAZASI

500 MESLEK HASTALIĞI

Güvenle Büyü Türkiye

SGK İSTATİSTİKLERİNE GÖRE

Türkiye'de her yıl yaklaşık

77000 İŞ KAZASI

	İŞ KAZALARI 9 Yıllık Ortalama (2003-2011)
ÖLÜM	1170
SÜREKLİ İŞGÖREMEZLİK	1659

Güvenle Büyü Türkiye

İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARININ TOPLAM MALİYETİ

	GAYRİ SAFİ MİLLİ HASILA
ENDÜSTRİLEŞMİŞ ÜLKELER	% 1 - % 3
TÜRKİYE	% 5

Güvenle Büyü Türkiye

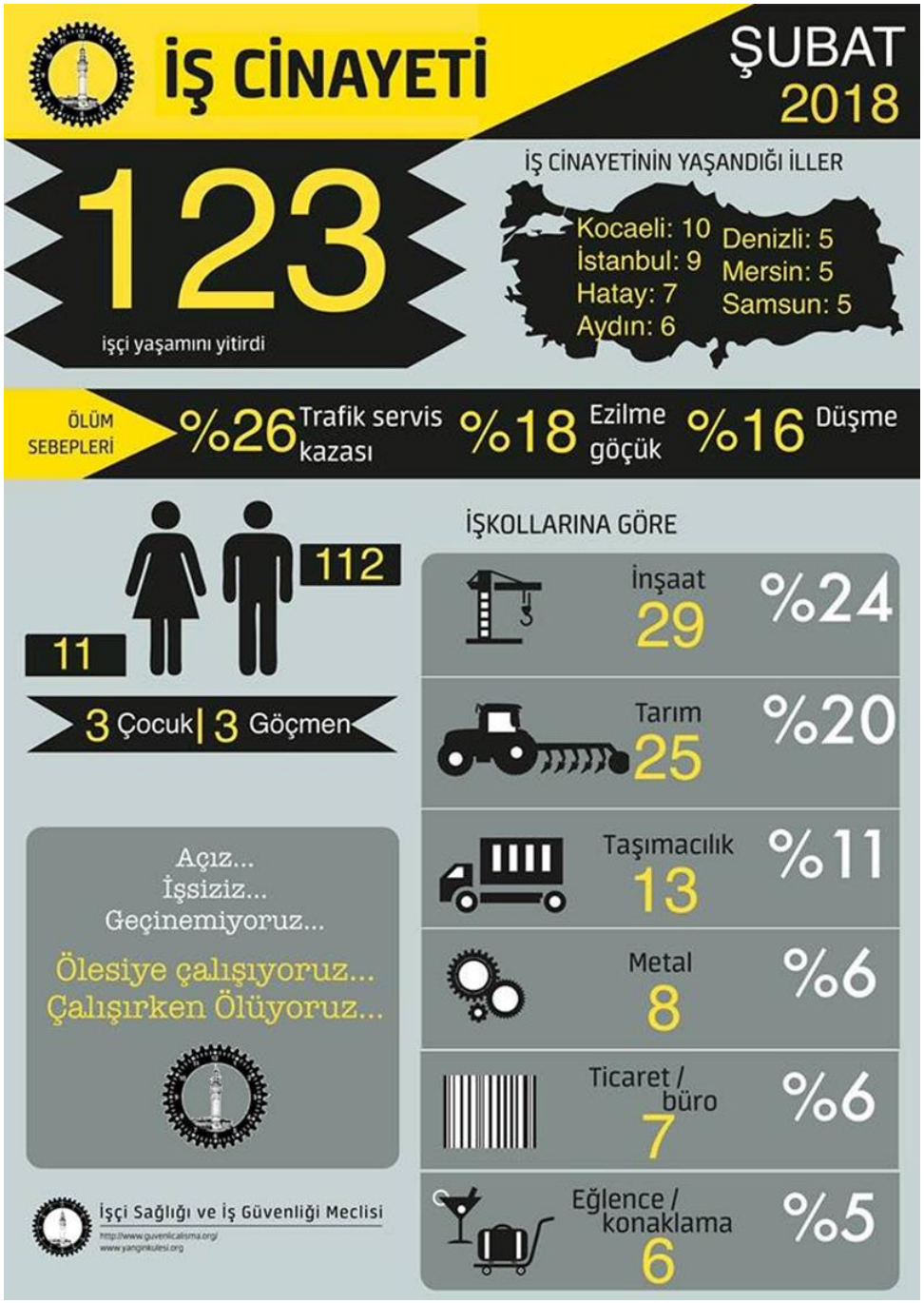
İŞ CİNAYETİ
ŞUBAT
2018
123
işçi yaşamını yitirdi
İŞ CİNAYETİNİN YAŞANDIĞI İLLER
Kocaeli: 10
İstanbul: 9
Hatay: 7
Aydın: 6
Denizli: 5
Mersin: 5
Samsun: 5
ÖLÜM SEBEPLERİ
%26 Trafik servis kazası
%18 Ezilme göçük
%16 Düşme
112
11
3 Çocuk | 3 Göçmen
İŞKOLLARINA GÖRE
İnşaat 29 %24
Tarım 25 %20
Taşımacılık 13 %11
Metal 8 %6
Ticaret / büro 7 %6
Eğlence / konaklama 6 %5
Açız...
İşsiziz...
Geçinemiyoruz...
Ölesiye çalışıyoruz...
Çalışırken Ölüyoruz...
İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi
http://www.guvenlicalisma.org/
www.yangınkulesi.org

KAZA ZİNCİRİ

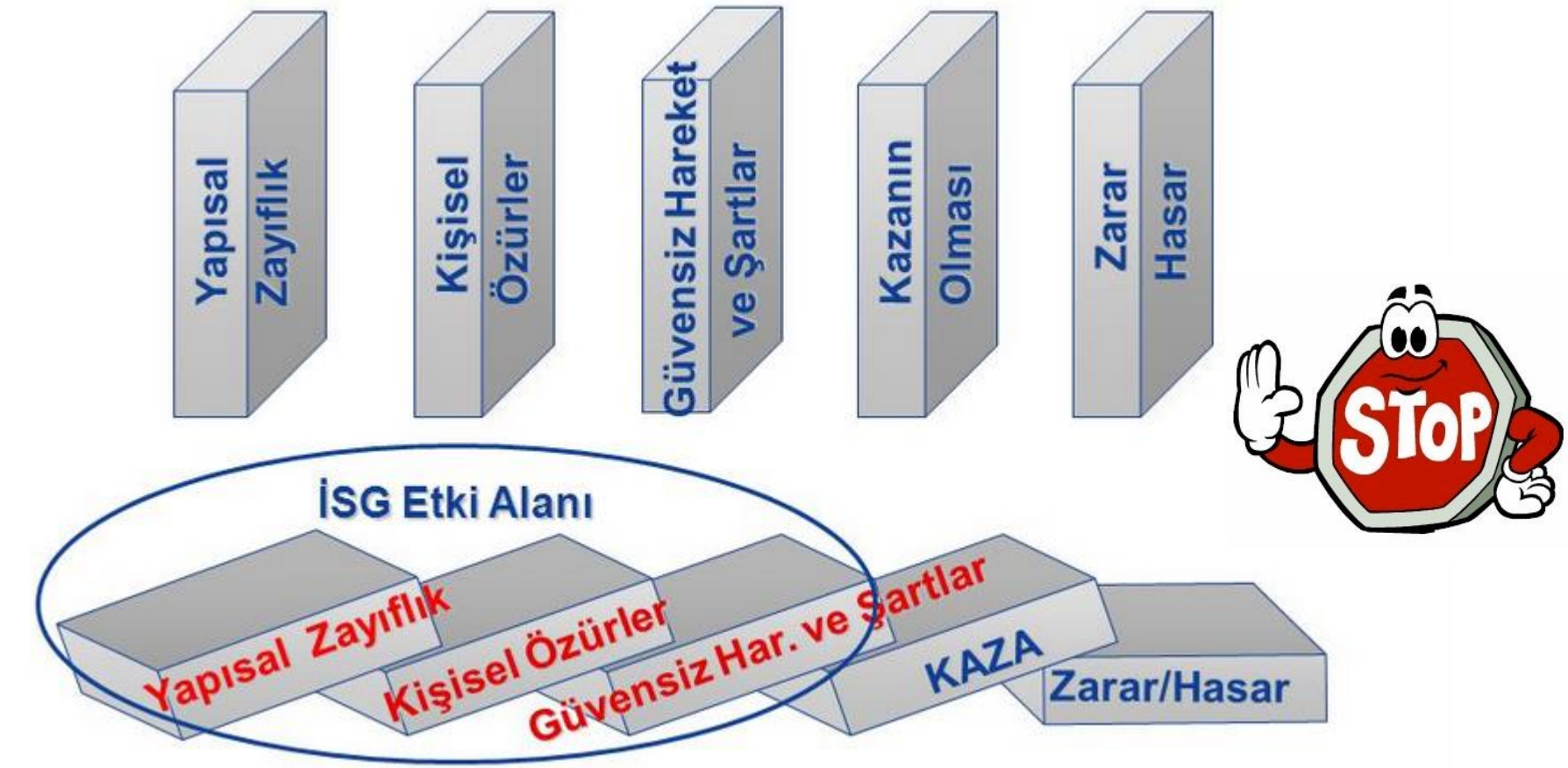

Kazalar incelendiğinde beş temel nedenin arka arkaya dizilmesi sonucu meydana geldiği anlaşılır. Bu beş temel faktöre **KAZA ZİNCİRİ** denir

İŞ KAZASI BİLEŞENLERİ

İnsan Faktörü

- Yaş,
- Cinsiyet
- Sağlık durumu
- Eğitim durumu
- Barınma Koşulları
- Ücret ve Ödeme şekilleri
- Çalışma süresi

GÜVENSİZ DAVRANIŞLAR

İNSANIN DOĞAL YAPISI

- ✓DALGINLIK
- ✓ACELECİLİK
- ✓ POZİSYON VE TAVIR
- ✓EMNİYET TEDBİRLERİNE UYMAMA
- ✓ŞAKALAŞMA
- ✓AŞIRI HIZ
- ✓DİKKATSİZLİK
- ✓İHMALKARLIK
- ✓TEHLİKELİ ÇALIŞMA

YAPISAL UYUMSUZLUK

FİZİKSEL YETERSİZLİK

EĞİTİM NOKSANLIĞI

- ✓YETERSİZ BİLGİ
- ✓YETERSİZ TECRÜBE

GÜVENSİZ DURUMLAR

EKİPMANLAR

- ✓BAKIMI YAPILMAMIŞ EKİPMAN
- ✓HASARLI EKİPMAN
- ✓EKİPMANIN YANLIŞ KULLANIMI
- ✓YETERSİZ KORUYUCU EKİPMAN
- ✓UYGUN OLMAYAN EKİPMAN KULLANIMI
- ✓UYGUN OLMAYAN MUHAFAZALAR
- ✓YETERSİZ UYARI SİSTEMİ

İŞ YERİ DÜZENSİZLİĞİ

- ✓ZEMİN KİRLİLİĞİ
- ✓DAĞINIK VE DÜZENSİZ ÇALIŞMA ORTAMI

ÇEVRE KOŞULLARI

- ✓GÜRÜLTÜ
- ✓AYDINLATMA
- ✓TİTREŞİM

DENETİM NOKSANLIĞI

İŞ KAZASI SAYILAN DURUMLAR

1) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,

2) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle veya görevi nedeniyle,sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş veya çalışma konusu nedeniyle işyeri dışında,

3) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,

4) Emziren kadın sigortalının, çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,

5) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında,

Güvenle Büyü Türkiye

Bir olayın iş kazası sayılabilmesi için,

- kazayı geçiren kişinin sigortalı olması,
- sigortalının işyerinde ve ya işyerinden sayılan yerlerde bulunması,
- olayın işveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle meydana gelmesi,
- kaza ile sonuç arasında uygun bir illiyet bağının bulunması,
- kaza sonucu bedence veya ruhça özre uğraması ve

bu unsurların bir arada gerçekleşmesi gerekmektedir.

İş kazası;
işin yürütümü sırasında meydana gelen olayı ifade etmekte ise de, yapılan işle ilgisi olmayan bazı hal ve durumlarda meydana gelen olayları da kapsamaktadır.

a)Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada

(Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada meydana gelen olayların yapılan işle ilgili olup olmadığına bakılmaksızın iş kazası sayılması gerekmektedir.)

- Avluda yürürken düşmesi,
- Dinlenme saatinde top oynarken ayağının burkulması,
- Bahçedeki meyve ağacından meyve toplarken düşmesi,
- Yemek yerken elini kesmesi,
- Dinlenme odasında dinlenirken sobadan zehirlenmesi,
- İşyerinde intihar etmesi,
- İşyeri sınırları içinde bulunan havuzda boğularak ölmesi,
- Ücretli izinli bulunduğu sırada çalıştığı işyerindeki arkadaşlarını ziyaret için geldiğinde kaza geçirmesi,
- Araçlarla çalışanların bu araçlarda geçirecekleri kazalar

İş Kazası
(İşveren Tarafından Görev ile Başka Bir Yere Gönderilmesi)

- İşveren tarafından, işyerinde çalışan bir sigortalının işverenin evindeki bir malzemeyi almak üzere görevlendirilmesi halinde işverenin evine sigortalının gidip gelmesi sırasında uğradığı olaylar,
- Muhasebe bürosunda çalışan sigortalının işvereni tarafından mükellefin hesaplarını kontrol etmek için görevlendirilmesi halinde sigortalının bu iş için gidip gelmesi sırasında ve mükellefin bulunduğu yerde çalışması sırasında meydana gelen olaylar,

iş kazası sayılmalıdır.

Güvenle Büyü Türkiye

İş Kazası
(İşveren Tarafından Görev ile Başka Bir Yere Gönderilmesi)

Görevli olarak gönderilen sigortalının görev konusu ile ilgili olmayan ve görevinin dışında meydana gelen kazalar iş kazası sayılmaz.

- Görevli gönderilen sigortalının işi dışında eğlenmek için gittiği sinema veya gece kulübünde herhangi bir nedenden dolayı uğradığı kazanın iş kazası olarak kabul edilmesi mümkün değildir.

Güvenle Büyü Türkiye

Emziren Kadın Sigortalının Çocuğuna Süt Vermek İçin Ayrılan Zamanlarda

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 5 inci maddesinin (a) ve (g) bentlerinde sayılan sigortalıların,

4857 sayılı İş Kanununun 74 üncü maddesine istinaden bir yaşına kadar, çocuklarını emzirmeleri için bu Kanunda belirtilen sürelerde sigortalının işveren tarafından ayrılan emzirme odasında veya çocuğun bulunduğu yer ile bu yere gidiş geliş sırasında ve emzirme sürelerinde geçirdiği kazalar iş kazası sayılacaktır.

- Kadın sigortalının çocuğunu emzirmek için belirlenen zamanda işyerindeki emzirme odasında merdivenden düşmesi sonucu meydana gelen kaza,
- Çocuğun bulunduğu yere gidiş-gelişi esnasında geçirdiği trafik kazaları,

İş Kazası sayılmalıdır.

İşverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş-gelişi sırasında

Burada önemli olan işverence sağlanan bir taşıtın bulunması ve sigortalıların işin yapıldığı yere getirilip götürülmeleri keyfiyetidir.

- İşverenin kiraladığı bir minibüs veya işyerine ait servis aracı ile sigortalıların sabah evlerinden işyerine, işin bitiminde de işyerlerinden evlerine getirilip götürülmeleri sırasında meydana gelen trafik kazası,
- Tam olarak durmamış araçtan sigortalının inerken düşerek yaralanması,
- Araç içinde herhangi bir nedenle meydana gelen olay, iş kazası olarak sayılması gerekmektedir.
- Ancak, sigortalının işe gitmek için bindiği servis aracından indikten sonra yolun karşı tarafında bulunan işyerine geçmek için yolu geçerken uğradığı trafik kazası, sigortalının getirilip götürülme hali sona ermesi nedeniyle iş kazası sayılamayacaktır

5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU- MADDE 14

Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük halleridir.
Sigortalının çalıştığı işten dolayı meslek hastalığına tutulduğunun;

a) Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucuları tarafından usûlüne uygun olarak düzenlenen sağlık kurulu raporu ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi,

b) Kurumca gerekli görüldüğü hallerde, işyerindeki çalışma şartlarını ve buna bağlı tıbbî sonuçlarını ortaya koyan denetim raporları ve gerekli diğer belgelerin incelenmesi,
sonucu Kurum Sağlık Kurulu tarafından tespit edilmesi zorunludur

Taraflar nasıl etkileniyor?

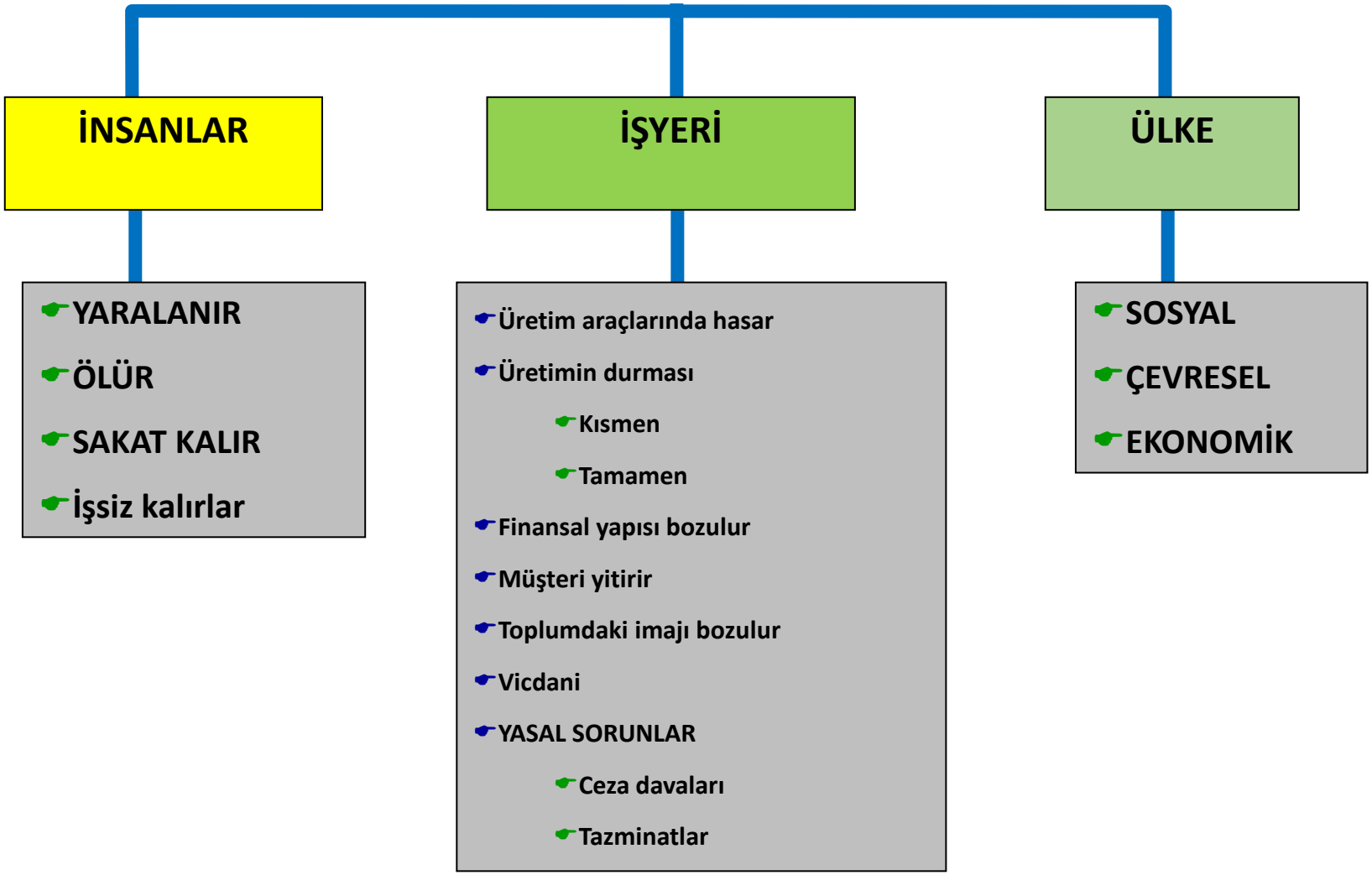

İş Kazalarından Korunmak için;

1) Tüm yaralanmalar ve ucuz atlatmalar anında birim sorumlusuna ya da çalışan temsilcisine bildirilmeli ve yaralanmalara ilk müdahale işyerinde yapılacaktır.

Ucuz Atlatma (Ramak Kala): Yaralanmaya, hastalığa veya hasara yol açmayan olaylara denir. Ucuz atlatmalar kazaların habercisidir.

Örneğin:

- **Yürürken yukarıdan tam yanınıza bir parça düşerse,**
- **Yerde duran bir cisme takılıp tökezlerseniz,**
- **Kaygan zeminde kayıp yere düşmezseniz,**

Hemen Haber Verin!!!

Güvenle Büyü Türkiye

İş Kazalarından Korunmak için;

Sorumlu ve görevli olmadığınız hiç bir makine ve aleti asla kullanmayınız. Yetkili olduğunuz makina ve tezgahları çalıştırmadan önce, çevredeki bir kimseyi yaralamamak için kontrol ediniz.

İş Kazalarından Korunmak için;

2) Her türlü yasak, zorunluluk ve ikaz işaretlerine uyulmalıdır.

İş Kazalarından Korunmak için;

3) Çalışma sırasında iş elbisesi, iş ayakkabıları, işin gerektirdiği kişisel koruyucu ekipman ve uygun el aletleri kullanılmalıdır.

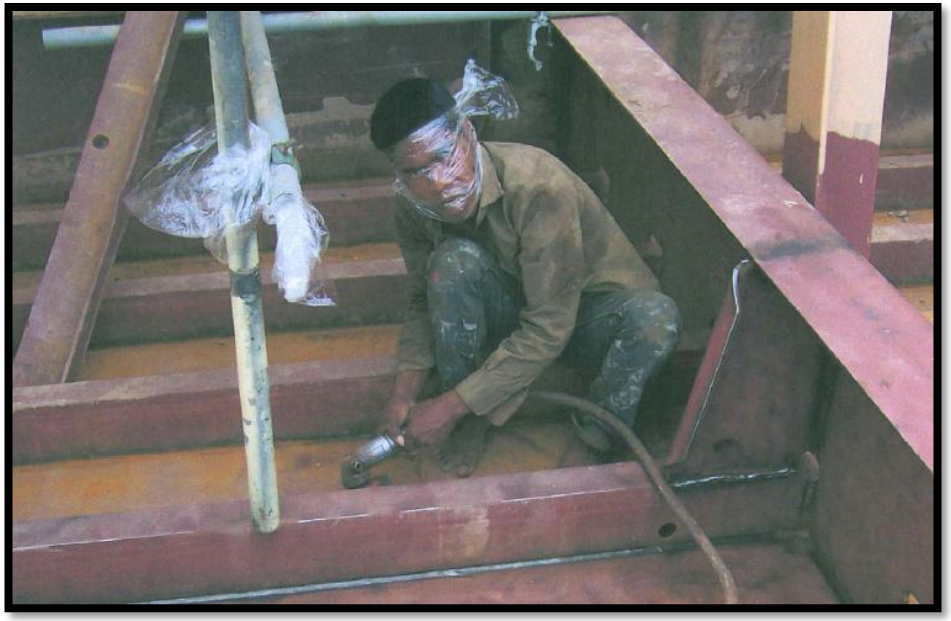

İş Kazalarından Korunmak için;

4) Çalışma sırasında sarkan giysi, kolye, künye, yüzük, saat ve güneş gözlüğü takılmamalıdır.

Güvenle Büyü Türkiye

İş Kazalarından Korunmak için;

5) Alkol ya da başka bir uyuşturucu tesirinde olan ya da bunları taşıyan kimseler tesise girememelidir.

6) **Depo** ve **üretim** alanlarında **uyumak** yasaktır.

7) İşyerlerine ateşli silah ve bıçak sokmak yasaktır.

8) Belirtilen yerler haricinde yiyip içmek ve sigara kullanmak kullanılmamalıdır.

İş Kazalarından Korunmak için;

10) İşyeri sahası içerisinde koşmak, bağırmak, birşey fırlatmak, boğuşmak ve fiziksel şakalar yapmamalıdır.

11) Çalışma yerleri ve yollar her zaman temiz ve düzenli tutulmalıdır.

12) Yetkili olmayan kişinin herhangi bir makine veya ekipman üzerinde tamir/bakım yapmamalı ve kullanmamalıdır.

Güvenle Büyü Türkiye

İş Kazalarından Korunmak için;

13) Bir emniyet sisteminin (örn: **makine muhafazalarının**) herhangi bir şekilde **görev yapamaz hale getirilmemelidir.**

Güvenle Büyü Türkiye

İş Kazalarından Korunmak için;

14) Herhangi bir nedenle sökülen muhafazalar makine çalıştırılmadan önce yerine takılmalıdır.

15) Makine başından ayrılan **operatör makinesini çalışır durumda bırakmamalıdır.**

16) Tüm elektrik kutu ve panel kapakları kapalı bulundurulacak, bunların içerisine yabancı cisimler konulmamalıdır.

İş Kazalarından Korunmak için;

17) İşyerlerine ne amaçla olursa olsun kullanımı onaylanmamış bir kimyasal madde sokulmamalıdır.

18) Tüm kimyasal maddeler mümkün ise orjinal ambalajı içerisinde, değilse uygun kaplar içerisinde ve mutlaka etiketli şekilde bulundurulmalıdır.

Güvenle Büyü Türkiye

İş Kazalarından Korunmak için;

19) Tüm kimyasal maddelerle göz teması ve aşırı kullanımdan kaçınılacak, yeterli havalandırma ile kullanılmalıdır.

20) Temizlik amacı ile benzin, teksin, alkol ve aseton gibi parlayıcı maddeler kullanılmamalıdır.

İş Kazalarından Korunmak için;

21) En yakın yangın söndürücüsü, alarm düğmesi ve acil çıkış kapısının yeri herkes tarafından bilinecek, yangın ekipmanlarının önü kapatılmamalıdır.

22) Herhangi bir asılı ağırlığın altında ya da açılan bir makinanın önünde durmamalıdır.

İş Kazalarından Korunmak için;

23) Ağır nesneleri kaldırma kurallarına uyulmalıdır.

24) İstif kurallarına uyulmalıdır.

25) Yüksek yerlerden atlanmamalıdır. (Araç, rampa vb.)

26) Hayatınızı tehdit eden bir durumla karşılaştığınızda yaptığınız işi derhal bırakarak birim sorumlusuna veya çalışan temsilcisine bilgi veriniz.

Güvenle Büyü Türkiye

İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞINDAN DOĞAN HUKUKİ SONUÇLAR

HUKUKİ SORUMLULUKLAR

İş kazası sonucu zarara uğrayan işçiye SGK tarafından, geçici veya sürekli iş göremezlik ödenekleri bağlanır, sigortalının ölümü halinde ise hak sahiplerine yasada belirtilen koşullarda gelir bağlanabilir.

SGK yaptığı ödemeleri iş sağlığı ve güvenliği mevzuatını ihlal eden işverenlerden talep edebilir.

SGK yardım ve ödenekleri, manevi zararları karşılamaz ve zarara uğrayan işçi veya hak sahiplerinin gerçek zararını karşılamayabilir.

Sorumluluk hukukunun genel ilkesine göre mağdurun zararının tümünün tazmin edilmesi gerekir.

Güvenle Büyü Türkiye

BORÇLAR KANUNU (Madde 417)

İşçinin kişiliğinin korunması

1. Genel olarak

İşveren, hizmet ilişkisinde işçinin kişiliğini korumak ve saygı göstermek ve işyerinde dürüstlük ilkelerine uygun bir düzeni sağlamakla, özellikle işçilerin psikolojik ve cinsel tacize uğramamaları ve bu tür tacizlere uğramış olanların daha fazla zarar görmemeleri için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

İşveren, işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak; işçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdür.

İşverenin yukarıdaki hükümler dâhil, kanuna ve sözleşmeye aykırı davranışı nedeniyle işçinin ölümü, vücut bütünlüğünün zedelenmesi veya kişilik haklarının ihlaline bağlı zararların tazmini, sözleşmeye aykırılıktan doğan sorumluluk hükümlerine tabidir.

BORÇLAR KANUNU (Madde 49-56)

A. SORUMLULUK

I. Genel olarak

MADDE 49- Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren de, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

II. Zararın ve kusurun ispatı

MADDE 50- Zarar gören, zararını ve zarar verenin kusurunu ispat yükü altındadır.

Uğranılan zararın miktarı tam olarak ispat edilemiyorsa hâkim, olayların olağan akışını ve zarar görenin aldığı önlemleri göz önünde tutarak, zararın miktarını hakkaniyete uygun olarak belirler.

III. Tazminat

1. Belirlenmesi

MADDE 51- Hâkim, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirler.

Tazminatın irat biçiminde ödenmesine hükmedilirse, borçlu güvence göstermekle yükümlüdür.

2. İndirilmesi

MADDE 52- Zarar gören, zararı doğuran fiile razı olmuş veya zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuş yahut tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış ise hâkim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldırabilir.

Zarara hafif kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsü, tazminatı ödediğinde yoksulluğa düşecek olur ve hakkaniyet de gerektirirse hâkim, tazminatı indirebilir.

IV. Özel durumlar

1. Ölüm ve bedensel zarar

a. Ölüm

MADDE 53- Ölüm hâlinde uğranılan zararlar özellikle şunlardır:

1. Cenaze giderleri.
2. Ölüm hemen gerçekleşmemişse tedavi giderleri ile çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar.
3. Ölenin desteğinden yoksun kalan kişilerin bu sebeple uğradıkları kayıplar.

b. Bedensel zarar

MADDE 54- Bedensel zararlar özellikle şunlardır:

1. Tedavi giderleri.
2. Kazanç kaybı.
3. Çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar.
4. Ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan kayıplar.

c. Belirlenmesi

MADDE 55- Destekten yoksun kalma zararları ile bedensel zararlar, bu Kanun hükümlerine ve sorumluluk hukuku ilkelerine göre hesaplanır. Kısmen veya tamamen rücu edilemeyen sosyal güvenlik ödemeleri ile ifa amacını taşımayan ödemeler, bu tür zararların belirlenmesinde gözetilemez; zarar veya tazminattan indirilemez. Hesaplanan tazminat, miktar esas alınarak hakkaniyet düşüncesi ile artırılamaz veya azaltılamaz.

d. Manevi tazminat

MADDE 56- Hâkim, bir kimsenin bedensel bütünlüğünün zedelenmesi durumunda, olayın özelliklerini göz önünde tutarak, zarar görene uygun bir miktar paranın manevi tazminat olarak ödenmesine karar verebilir.

Ağır bedensel zarar veya ölüm hâlinde, zarar görenin veya ölenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verilebilir.

İŞ KAZALARINDAN DOĞAN CEZAİ SORUMLULUKLAR

Ceza hukuku, suç oluşturan eylem ve davranışları ve bu eylem ve davranışlarda bulunanlara ne gibi yaptırımlar (cezalar) uygulanacağını gösteren hukuk kurallarının tümünden meydana gelir.

Ceza hukukunun başta gelen kaynağı, "TÜRK CEZA KANUNU“ dur.

“TÜRK CEZA KANUNU" dışında birçok özel kanunlar da suç ve ceza koymak suretiyle genel ceza hukukunu tamamlarlar.

Güvenle Büyü Türkiye

KAST,

Suçun, neticenin bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir

OLASI KAST,

Öngörülen neticeyi kabullenmektir

TAKSİR ,

Neticeyi öngörmemektir.

BİLİNÇLİ TAKSİR,

Öngörülen neticeyi istememektir.

TAKSİR

TCK / MADDE 22.

(2) Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeyerek gerçekleştirilmesidir.

(3) Kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi halinde bilinçli taksir vardır; bu halde taksirli suça ilişkin ceza üçte birden yarısına kadar artırılır.

Güvenle Büyü Türkiye

TAKSİRLE ÖLDÜRME

TCK.Madde 85.

1) Taksirle bir insanın ölümüne neden olan kişi, 2 yıldan 6 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
(Bilinçli taksir halinde ceza üçte birden yarısına kadar artırılır.)

2) Fiil, 1 den fazla insanın ölümüne ya da 1 veya 1 den fazla kişinin ölümü ile birlikte 1 veya 1 den fazla kişinin yaralanmasına neden olmuş ise,

kişi 2 yıldan 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
(Bilinçli taksir halinde ceza üçte birden yarısına kadar artırılır.)

TAKSİRLE YARALAMA

(TCK. Madde 89)

Taksirle,

Başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi,

3 aydan **1** yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

(Bilinçli taksir halinde ceza üçte birden yarısına kadar artırılır.)

Güvenle Büyü Türkiye

Taksirle yaralama fiili ,

Mağdurun;

A) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına,

B) Vücudunda kemik kırılmasına,

C) Konuşmasında sürekli zorluğa,

D) Yüzünde sabit ize,

E) Yaşamını tehlikeye sokan bir duruma,

F) Gebe bir kadının çocuğunun vaktinden önce doğmasına,

neden olmuşsa, birinci fıkraya göre belirlenen ceza* , yarısı oranında artırılır.

* (3 aydan 1 yıla kadar hapis veya adli para cezası)

3) Taksirle yaralama fiili, mağdurun;

A) İyileşmesi olanağı bulunmayan bir hastalığa veya bitkisel hayata girmesine,

B) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin yitirilmesine,

C) Konuşma ya da çocuk yapma yeteneklerinin kaybolmasına,

D) Yüzünün sürekli değişikliğine,

E) Gebe bir kadının çocuğunun düşmesine,

neden olmuşsa, birinci fıkraya göre belirlenen ceza*, bir kat artırılır.

*(3 aydan 1 yıla kadar hapis veya adli para cezası)

(4) Fiilin 1 den fazla kişinin yaralanmasına neden olması halinde, 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(5) Bilinçli taksir hali hariç olmak üzere, bu maddenin kapsamına giren suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlıdır.

ARA

Güvenle Büyü Türkiye

İŞ EKİPMANLARININ GÜVENLİ KULLANIMI

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

- **Amaç**
- **Madde 1 -**Bu Yönetmeliğin amacı, işyerinde iş araç ve gereçlerinin kullanımı ile ilgili sağlık ve güvenlik yönünden uyulması gerekli asgari şartları belirlemektir.
- **Kapsam**
- **Madde 2 -**Bu Yönetmelik, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamına giren tüm işyerlerini kapsar.
- **Dayanak**
- **Madde 3 -**Bu Yönetmelik, 4857 sayılı İş Kanununun 78 inci maddesine göre düzenlenmiştir.

Güvenle Büyü Türkiye

Tanımlar

- **Madde 4 -**Bu Yönetmelikte geçen;
- İş ekipmanı : İşin yapılmasında kullanılan herhangi bir makine, alet ve tesisi,
- İş ekipmanının kullanımı : İş ekipmanının çalıştırılması, durdurulması, kullanılması, taşınması, tamiri, tadili, bakımı, hizmete sunulması ve temizlenmesi gibi iş ekipmanı ile ilgili her türlü faaliyeti ifade eder.

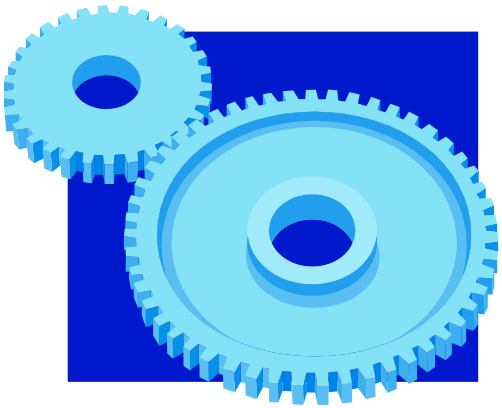

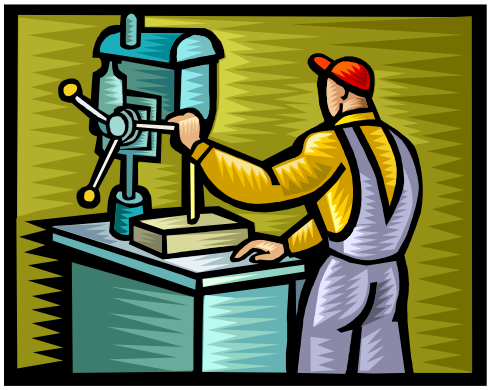

Tanımlar

- **Tehlikeli bölge :** Kişilerin sağlık ve güvenlik yönünden riske maruz kalabileceği, iş ekipmanında veya çevresinde bulunan bölgeyi,

- **Maruz kişi :** Tamamen veya kısmen tehlikeli bölgede bulunan kişiyi,

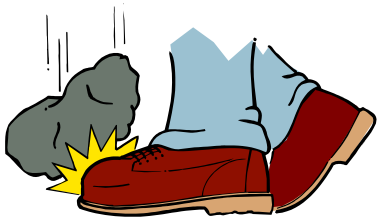

- **Operatör :** İş ekipmanını kullanma görevi verilen çalışan veya çalışanları ifade eder.

İşverenin Genel Yükümlülükleri

- **Madde 5 -**İşveren, işyerinde kullanılacak iş ekipmanının yapılacak işe uygun olması ve bu ekipmanın çalışanların sağlık ve güvenliğine zarar vermemesi için gerekli tüm tedbirleri alacaktır.

İşverenin Genel Yükümlülükleri

- **İşveren:**
- **a)** İş ekipmanını seçerken işyerindeki özel çalışma şartlarını, sağlık ve güvenlik yönünden tehlikeleri göz önünde bulundurarak, bu ekipmanın kullanımının ek bir tehlike oluşturmamasına dikkat edecektir.
- **b)** İş ekipmanının, çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden tamamen tehlikesiz olması sağlanamıyorsa, riski en aza indirecek uygun önlemleri alacaktır.

İş Ekipmanları ile İlgili Kurallar

- **1)** Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra işyerinde ilk defa kullanılacak iş ekipmanının bu Yönetmeliğin Ek-I'inde belirlenen asgari gereklere uygun olmasını sağlayacaktır.
- **2)** Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte işyerinde kullanılmakta olan iş ekipmanı bu tarihten itibaren 6 (altı) ay içinde Ek-I'de belirtilen asgari gereklere uygun hale getirilecektir.

İş Ekipmanları ile İlgili Kurallar

- **b)** İşveren, iş ekipmanının kullanımı süresince, yeterli bakımını yaptırarak bu maddenin (a) bendinde belirtilen hususlara uygun durumda olması için gerekli önlemleri alacaktır.
- İşveren, işyerinde kullanılan iş ekipmanının, Ek-II'de belirtilen hususlara uygun güvenlik düzeyinde olmasını sağlayacaktır.

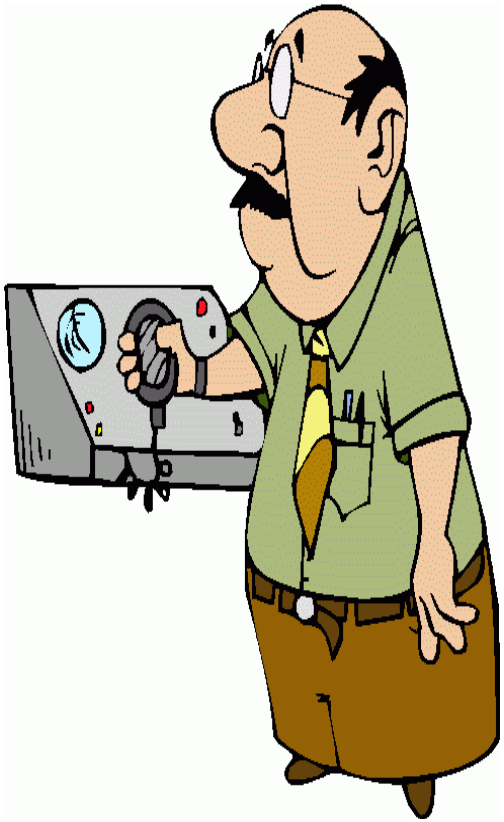

İş Ekipmanının Kontrolü

- **Madde 7 -**İşyerinde kullanılan iş ekipmanının kontrolü ile ilgili aşağıdaki hususlara uyulacaktır:
- **a)** İş ekipmanının güvenliğinin kurulma şartlarına bağlı olduğu durumlarda, ekipmanın kurulmasından sonra ve ilk defa kullanılmadan önce ve her yer değişikliğinde uzman kişiler tarafından kontrolü yapılacak, doğru kurulduğu ve güvenli şekilde çalıştığını gösteren belge düzenlenecektir.

İş Ekipmanının Kontrolü

- **b)** İşverence, arızaya sebep olabilecek etkilere maruz kalarak tehlike yaratabilecek iş ekipmanının;
- **1)** Uzman kişilerce periyodik kontrollerini ve gerektiğinde testlerinin yapılması,

Güvenle Büyü Türkiye

İş Ekipmanının Kontrolü

- **2)** Çalışma şeklinde değişiklikler, kazalar, doğal olaylar veya ekipmanın uzun süre kullanılmaması gibi iş ekipmanındaki güvenliğin bozulmasına neden olabilecek durumlardan sonra, arızanın zamanında belirlenip giderilmesi ve sağlık ve güvenlik koşullarının korunması için uzman kişilerce gerekli kontrollerin yapılması sağlanacaktır.

İş Ekipmanının Kontrolü

- **c)** Kontrol sonuçları kayıt altına alınacak, yetkililerin her istediğinde gösterilmek üzere uygun şekilde saklanacaktır.

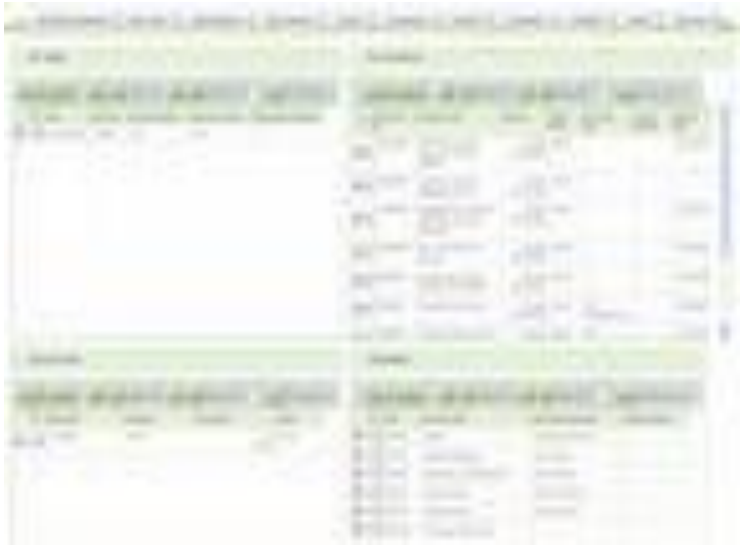

İş Ekipmanının Kontrolü

- İş ekipmanı işletme dışında kullanıldığında, yapılan son kontrol ile ilgili belge de ekipmanla birlikte bulunacaktır.

İş Ekipmanının Kontrolü

- Hangi tür iş ekipmanlarının kontrollere tabi tutulacağı, kontrollerin kimler tarafından ve hangi sıklıkla ve hangi şartlar altında yapılacağı ile kontrol sonucu düzenlenecek belgelerle ilgili usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenecektir.

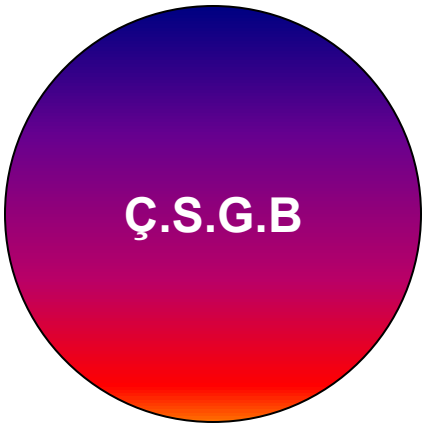

Özel Risk Taşıyan İş Ekipmanı

- **Madde 8 –**

Çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden, özel risk taşıyan iş ekipmanlarının kullanılmasında aşağıdaki önlemler alınacaktır:

İş Ekipmanının Kontrolü

- **a)** İş ekipmanı, sadece o ekipmanı kullanmak üzere görevlendirilen ehil kişilerce kullanılacaktır.

İş Ekipmanının Kontrolü

- **b)** İş ekipmanlarının tamiri, tadili, kontrol ve bakımı, bu işleri yapmakla görevlendirilen uzman kişilerce yapılacaktır.

İş Sağlığı ve Ergonomi

- **Madde 9 -**Asgari sağlık ve güvenlik gereklerinin uygulanmasında, çalışanların iş ekipmanı kullanımı sırasındaki duruş pozisyonları ve çalışma şekilleri ile ergonomi prensipleri işverence tam olarak dikkate alınacaktır.

Çalışanların Bilgilendirilmesi

- **Madde 10 -**9/12/2003 tarihli ve 25311 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin 10 uncu maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla, işveren, iş ekipmanları ve bunların kullanımına ilişkin olarak çalışanların bilgilendirilmesinde aşağıda belirtilen hususlara uymakla yükümlüdür:

Çalışanların Bilgilendirilmesi

- **a)** çalışanlara kullandıkları iş ekipmanı ve kullanımına ilişkin yeterli bilgi ve uygun olması halinde yazılı talimat verilecektir. Bu talimat, üretici tarafından ekipmanla birlikte verilen kullanım kılavuzu dikkate alınarak hazırlanacaktır.

Çalışanların Bilgilendirilmesi

- **b)** Bu bilgiler ve yazılı talimatlar en az;

- **1)** İş ekipmanının kullanım koşulları,
- **2)** İş ekipmanında öngörülen anormal durumlar,
- **3)** İş ekipmanının önceki kullanım deneyiminden elde edilen sonuçlar ile ilgili bilgileri içerecektir. Çalışanlar, kendileri kullanmasalar bile çalışma alanında veya işyerinde bulunan iş ekipmanlarının kendilerini etkileyebilecek tehlikelerinden ve iş ekipmanı üzerinde yapılacak değişikliklerden kaynaklanabilecek tehlikelerden haberdar edilecektir
- **c)** Bu bilgiler ve yazılı talimatlar, ilgili çalışanların anlayabileceği şekilde olacaktır.

Çalışanların Eğitimi

- **Madde 11-**İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin 12. maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla işverence;
- **a)** İş ekipmanını kullanmakla görevli çalışanlara, bunların kullanımından kaynaklanabilecek riskler ve bunlardan kaçınma yollarını da içeren yeterli eğitim verilecektir.
- **b)** Bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinin (b) bendinde belirtilen, iş ekipmanlarının tamiri, tadili, kontrol ve bakımı konularında çalışanlara, yeterli özel eğitim verilecektir.

Çalışanların Görüşlerinin Alınması ve Katılımlarının Sağlanması

- **Madde 12 -**İşveren, bu Yönetmelik ve eklerinde belirtilen konularda İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin 11 inci maddesine uygun olarak çalışanların veya temsilcilerinin görüşlerini alacak ve katılımlarını sağlayacaktır.

İlgili Avrupa Birliği Mevzuatı

- **Madde 13 –**
- Bu Yönetmelik 30/12/1989 tarihli ve 89/655/EEC sayılı, 5/12/1995 tarihli ve 95/63/EC sayılı, 27/6/2001 tarihli ve 2001/45/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Uygulama

- **Madde 14 -**Bu Yönetmelikte belirtilen daha sıkı ve özel önlemler saklı kalmak kaydı ile 4 üncü maddede tanımlanan iş ekipmanlarının kullanımında, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği hükümleri de uygulanır.
- **Yürürlük**
- **Madde 15 -**Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
- **Yürütme**
- **Madde 16 -**Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

İŞ EKİPMANINDA BULUNACAK ASGARİ GEREKLER

- **1. Genel hususlar**
- Bu ekte belirtilen hususlar, bu Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak ve söz konusu ekipmanda bunlara karşılık gelen riskin bulunduğu durumlarda uygulanır.
- Bu ekte belirtilen asgari gerekler, yeni iş ekipmanlarında aranacak temel gereklerdir. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte kullanılmakta olan iş ekipmanlarında bu gerekler mümkün olduğunca uygulanır.

- **2. İş ekipmanlarında bulunacak asgari genel gerekler**
- **2.1-** İş ekipmanında bulunan ve güvenliği etkileyen kumanda cihazları açıkça görülebilir ve tanınabilir özellikte olacak ve gerektiğinde uygun şekilde işaretlenecektir.
- Kumanda cihazları zorunlu haller dışında, tehlikeli bölgenin dışına yerleştirilecek ve bunların kullanımı ek bir tehlike oluşturmayacaktır. Kumanda cihazları, istem dışı hareketlerde tehlikeye neden olmayacaktır.
- Operatör, ana kumanda yerinden tehlike bölgesinde herhangi bir kimsenin bulunmadığından emin olabilmelidir. Bu mümkün değilse makine çalışmaya başlamadan önce otomatik olarak devreye girecek sesli ve ışıklı ikaz sistemi bulunacaktır.

- İş ekipmanının çalıştırılması veya durdurulması sırasında doğabilecek tehlikelere maruz kalan çalışanların bu tehlikelerden korunabilmeleri için yeterli zaman ve imkanı olmalıdır.
- Kumanda sistemleri güvenli olmalıdır. Bunlarda meydana gelebilecek herhangi bir hasar veya kırılma tehlikeli bir duruma neden olmamalıdır. Kontrol sistemleri güvenli olacak ve planlanan kullanım şartlarında olabilecek arıza, bozulma veya herhangi bir zorlanma göz önüne alınarak uygun nitelikte seçilecektir.

- **2.2-** İş ekipmanlarının çalıştırılması, bu amaç için yapılmış kumandaların ancak bilerek ve isteyerek kullanılması ile sağlanacaktır.
- Bu kural, çalışanlar için tehlike oluşturmadığı sürece;

- Her hangi bir sebeple ekipmanın durmasından sonra tekrar çalıştırılmasında,

- Hız, basınç gibi çalışma şartlarında önemli değişiklikler yapılırken de uygulanacaktır.

- Bu kural otomatik çalışan iş ekipmanının normal çalışma programının devamı süresindeki tekrar harekete geçme veya çalışma şartlarındaki değişikler için uygulanmaz.

- **2.3-** Bütün iş ekipmanlarında, ekipmanı tümüyle ve güvenli bir şekilde durdurabilecek bir sistem bulunacaktır. Her bir çalışma yerinde, tehlikenin durumuna göre, iş ekipmanının tamamını veya bir kısmını durdurabilecek ve bu ekipmanın güvenli bir durumda kalmasını sağlayacak kumanda sistemi bulunacaktır. İş ekipmanlarının durdurma sistemleri, çalıştırma sistemlerine göre öncelikli olacaktır. İş ekipmanı veya tehlikeli kısımları durdurulduğunda, bunları harekete geçiren enerji de kesilmiş olacaktır.

- **2.4** İş ekipmanının tehlikesi ve normal durma süresinin gerektirmesi halinde iş ekipmanında acil durdurma sistemi bulunacaktır.
- **2.5** Parça fırlaması veya düşmesi riski taşıyan iş ekipmanları, bu riskleri ortadan kaldıracak uygun güvenlik tertibatı ile donatılacaktır.
- Gaz, buhar, sıvı veya toz çıkarma tehlikesi olan iş ekipmanları, bunları kaynağında tutacak ve/veya çekecek uygun sistemlerle donatılacaktır.

- **2.6** çalışanların sağlığı ve güvenliği açısından gerekiyorsa, iş ekipmanı ve parçaları uygun yöntemlerle sabitlenecektir.
- **2.7** çalışanların sağlık ve güvenliği açısından önemli bir tehlike oluşturabilecek, iş ekipmanının parçalarının kırılması, kopması veya dağılması riskine karşı uygun koruma önlemleri alınacaktır.
- **2.8** İş ekipmanının hareketli parçalarıyla mekanik temas riskinin kazaya yol açabileceği hallerde; iş ekipmanı, tehlikeli bölgeye ulaşmayı önleyecek veya bu bölgeye ulaşılmadan önce hareketli parçaların durdurulmasını sağlayacak uygun koruyucular veya koruma donanımı ile donatılacaktır.

- **Koruyucular ve koruma donanımı:**
- - Sağlam yapıda olacak,
- - İlave tehlike yaratmayacak,
- - Kolayca yerinden çıkarılmayacak veya etkisiz hale getirilemeyecek şekilde olacak,
- - Tehlike bölgesinden yeterli uzaklıkta bulunacak,
- - Ekipmanın operasyon noktalarının görülmesini gereğinden fazla kısıtlamayacak,
- - Sadece işlem yapılan alana girişi kısıtlayacak, bunlar çıkarılmadan parça takılması, sökülmesi ve bakım için gerekli işlemlerin yapılması mümkün olacaktır.

- **2.9** İş ekipmanının çalışılan veya bakımı yapılan bölge ve operasyon noktaları, yapılacak işleme uygun şekilde aydınlatılacaktır.
- **2.10** İş ekipmanının yüksek veya çok düşük sıcaklıktaki parçaları, çalışanların teması veya yaklaşması riskine karşı korunacaktır.
- **2.11** İş ekipmanına ait ikaz donanımları kolay algılanır ve anlaşılır olacaktır.
- **2.12** İş ekipmanı sadece tasarım ve imalat amacına uygun işlerde ve şartlarda kullanılacaktır.
- **2.13** İş ekipmanının bakım işleri, ancak ekipman kapalı iken yapılabilecektir. Bunun mümkün olmadığı hallerde, bakım işleri yürütülürken gerekli önlemler alınacak veya bu işlerin tehlike bölgesi dışında yapılması sağlanacaktır.
- Bakım defteri bulunan makinelerde bakımla ilgili işlemler günü gününe bu deftere işlenecektir.

- **2.14** İş ekipmanlarının enerji kaynaklarını kesecek araç ve gereçler kolayca görülebilir ve tanınabilir olacaktır. Ekipmanın enerji kaynaklarına yeniden bağlanması çalışanlar için tehlike yaratmayacaktır.
- **2.15** İş ekipmanlarında, çalışanların güvenliğinin sağlanmasında esas olan ikaz ve işaretler bulunacaktır.
- **2.16** çalışanların üretim, bakım ve ayar işlemleri yapacakları yerlere güvenli bir şekilde ulaşabilmeleri ve orada güvenli bir şekilde çalışabilmeleri için uygun şartlar sağlanacaktır.
- **2.17** Bütün iş ekipmanı, ekipmanın aşırı ısınması veya yanmasına veya ekipmandan gaz, toz, sıvı, buhar veya üretilen, kullanılan veya depolanan diğer maddelerin yayılması riskine karşı çalışanların korunmasına uygun olacaktır.
- **2.18** Bütün iş ekipmanı, ekipmanın veya ekipmanda üretilen, kullanılan veya depolanan maddelerin patlama riskini önleyecek özellikte olacaktır.
- **2.19** Bütün iş ekipmanı, çalışanların doğrudan veya dolaylı olarak elektrikle temas riskinden korunmasına uygun olacaktır.

3. Özel tipteki iş ekipmanında bulunacak asgari ek gerekler

- **3.1.** Kendinden hareketli veya bir başka araç vasıtasıyla hareket edebilen iş ekipmanları içir asgari gerekler;
- **3.1.1.** Üzerinde çalışan bulunan iş ekipmanı, ekipmanın bir yerden bir yere götürülmesi sırasında tekerleklere veya paletlere takılma veya temas etme riski de dahil çalışanlar için oluşacak bütün riskleri azaltacak şekilde uygun sistemlerle donatılacaktır.

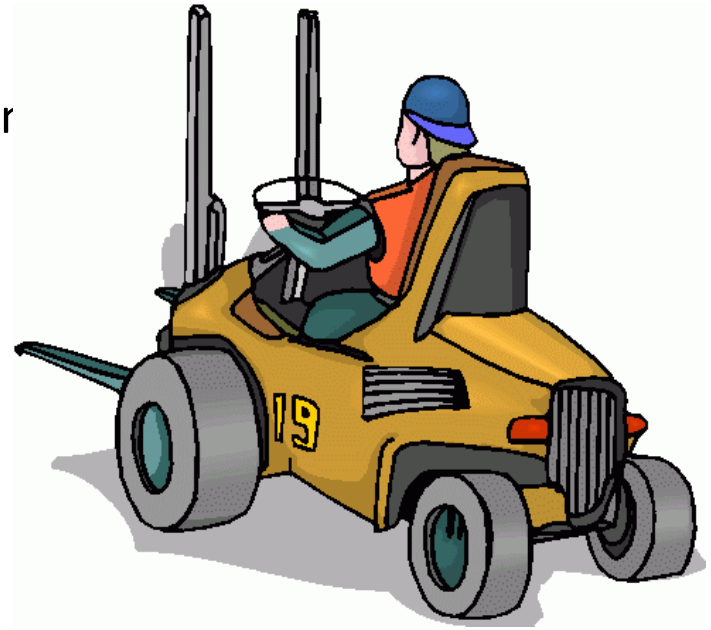

Güvenle Büyü Türkiye

- **3.1.2.** İş ekipmanının çekicisi ile çekilen ekipman veya aksesuarları ya da yedekte çekilen herhangi bir nesnenin, birbirine çarpma veya sıkışma riskinin bulunduğu durumlarda, bu ekipmanlar çarpma ve sıkışmayı önleyecek koruyucularla donatılacaktır.
- Çarpma veya sıkışma riski önlenemiyorsa, çalışanların olumsuz etkilenmemesi için gerekli önlemler alınacaktır.
- **3.1.3.** İş ekipmanının hareketli kısımları arasında enerji aktarımını sağlayan kısımların yere teması nedeniyle hasar görmesi veya kirlenmesine karşı önlem alınacaktır.

- **3.1.4.** Üzerinde çalışan bulunan hareketli iş ekipmanı, normal çalışma koşullarında devrilme riskine karşı;
- - Cihaz bir çeyrekten (90 derecelik açı) fazla dönmeyecek şekilde yapılmış olacak veya
- - Bir çeyrekten fazla dönüyorsa, üzerinde bulunan çalışanın etrafında yeterli açıklık bulunacak veya, aynı etkiyi sağlayacak başka sistem olacaktır.
- Bu koruyucu yapılar iş ekipmanının kendi parçası olabilecektir.
- Çalışma sırasında iş ekipmanı sabitleniyorsa veya iş ekipmanının, devrilmesi mümkün olmayacak şekilde tasarımı yapılmışsa koruyucu sistemler gerekmez.
- İş ekipmanında, ekipmanın devrilmesi halinde, üzerinde bulunan çalışanın ekipman ile yer arasında sıkışarak ezilmesini önleyici sistem bulunacaktır.

- **3.1.5.** Üzerinde bir veya daha fazla çalışanın bulunduğu forkliftlerin devrilmesinden kaynaklanan risklerin azaltılması için; Sürücü için kabin olacak veya, Forklift devrilmeyecek yapıda olacak veya,
- Forkliftin devrilmesi halinde, yer ile forkliftin belirli kısımları arasında taşınan çalışanlar için, yeterli açıklık kalmasını sağlayacak yapıda olacak veya,
- - Forklift, devrilmesi halinde sürücünün forkliftin parçaları tarafından ezilmesini önleyecek yapıda olacaktır.

- **3.1.6.** Kendinden hareketli iş ekipmanı hareket halinde iken kişiler için risk oluşturuyorsa aşağıdaki şartları sağlayacaktır;
- **a)** Ekipmanda yetkisiz kişilerce çalıştırılmasını önleyecek donanım bulunacaktır.
- **b)** Aynı anda hareket eden birden fazla elemanı bulunan iş ekipmanında bu elemanların çarpışmasının etkilerini en aza indirecek önlemler alınacaktır.
- **c)** Ekipmanı frenleyecek ve durduracak bir donanımı bulunacaktır. Güvenlik şartları gerektiriyorsa, ayrıca bu donanımın bozulması halinde otomatik olarak devreye giren veya kolayca ulaşılabilecek şekilde yapılmış acil frenleme ve durdurma sistemi bulunacaktır.
- **d)** Güvenliğin sağlanmasında, sürücünün doğrudan görüş alanının yetersiz kaldığı durumlarda, görüşü iyileştirmek için uygun yardımcı araçlar kullanılacaktır.

- **e)** Gece veya karanlık yerlerde kullanılmak üzere tasarımlanmış iş ekipmanında, yapılan işi yürütmeye uygun ve çalışanların güvenliğini sağlayacak aydınlatma sistemi bulunacaktır.
- **f)** çalışanları etkileyebilecek yangın çıkma tehlikesi olan iş ekipmanının kendisinin veya yedekte taşıdığı ekipmanın kullanıldığı yerin hemen yakınında yangın söndürme cihazları bulunmuyorsa, bu ekipmanlarda yeterli yangın söndürme cihazları bulunacaktır.
- **g)** Uzaktan kumandalı iş ekipmanı, kontrol sınırlarının dışına çıkması halinde otomatik olarak hemen duracak şekilde olacaktır.
- **h)** Uzaktan kumandalı iş ekipmanı, normal şartlarda çarpma ve ezilme tehlikelerine karşı korunaklı olacak, bunun sağlanamadığı hallerde diğer uygun araçlarla çarpma riski kontrol altına alınacaktır.

- **3.2.** Yüklerin kaldırılmasında kullanılan iş ekipmanları için asgari gerekler;

- **3.2.1.** Yüklerin kaldırılması için sabit olarak kurulan iş ekipmanları, kullanımı sırasında, sağlam, dayanıklı ve özellikle de kaldırılacak yükler için belirlenen kaldırma noktalarında oluşabilecek gerilime dayanıklı olacaktır.
- **3.2.2.** Yüklerin kaldırılması için kullanılan makinalarda, kaldırılabilecek maksimum yük açıkça görülebilecek şekilde işaretlenmiş olacak, makinanın değişik şekillerde kullanımında da maksimum yükü gösteren levhalar veya işaretler bulunacaktır.
- Kaldırma için kullanılan aksesuarlar da güvenli kullanım için gereken özelliklerini gösterecek şekilde işaretlenmiş olacaktır.
- İnsan kaldırmak ve taşımak için tasarlanmamış iş ekipmanları, amacı dışında kullanımını önlemek için uygun bir şekilde ve açıkça işaretlenecektir.

- **3.2.3.** Sabit olarak kurulan iş ekipmanı, yükün;
- **a)** çalışanlara çarpması,
- **b)** Tehlikeli bir şekilde sürüklenmesi veya düşmesi,
- **c)** İstem dışı kurtulması, riskini azaltacak şekilde tesis edilecektir.
- **3.2.4.** çalışanları kaldırma veya taşımada kullanılan iş ekipmanlarında;
- **a)** Taşıma kabininin düşme riski uygun araçlarla önlenecek,
- **b)** Kullanıcının kendisinin kabinden düşme riski önlenecek,
- **c)** Özellikle cisimlerle istenmeyen temas sonucu, kullanıcının çarpma, sıkışma veya ezilme riski önlenecek,
- **d)** Herhangi bir olay neticesinde kabin içinde mahsur kalan çalışanların tehlikeye maruz kalmaması ve kurtarılması sağlanacaktır.
- Şayet, çalışma yerinin özelliği ve yükseklik farklılıklarından dolayı taşıma kabininin düşme riski, alınan güvenlik önlemlerine rağmen önlenemiyorsa, emniyet katsayısı daha yüksek güvenlik halatı ile teçhiz edilecek ve her çalışma günü kontrol edilecektir.

EK - II
İŞ EKİPMANININ KULLANIMI İLE İLGİLİ HUSUSLAR

Bu ekte belirtilen hususlar, bu Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak ve söz konusu ekipmanda bunlara karşılık gelen riskin bulunduğu durumlarda uygulanır.

Tüm iş ekipmanları için genel hükümler

- **1.1.** İş ekipmanları, kullanan çalışanlara ve diğer çalışanlara en az risk oluşturacak şekilde yerleştirilecek, kurulacak ve kullanılacaktır. Bu amaçla, iş ekipmanının hareketli kısımları ile çevresinde bulunan sabit veya hareketli kısımlar arasında yeterli mesafe bulunacak ve ekipmanda kullanılan ya da üretilen enerjinin ve maddelerin güvenli bir şekilde temini ve uzaklaştırılması sağlanacaktır.
- **1.2.** İş ekipmanının kurulması veya sökülmesi, özellikle imalatçı tarafından verilen kullanma talimatı doğrultusunda güvenli koşullar altında yapılacaktır.
- **1.3.** Kullanımı sırasında yıldırım düşmesi ihtimali bulunan iş ekipmanı yıldırımın etkilerine karşı uygun araçlarla korunacaktır.

2. Kendinden hareketli veya bir başka araç vasıtasıyla hareket edebilen iş ekipmanlarının kullanımı ile ilgili hükümler

- **2.1.** Kendinden hareketli iş ekipmanları, bu ekipmanların güvenli kullanımı ile ilgili uygun eğitim almış çalışanlar tarafından kullanılacaktır.
- **2.2.** İş ekipmanı bir çalışma alanı içinde hareket ediyorsa, uygun trafik kuralları konulacak ve uygulanacaktır.
- **2.3.** Kendinden hareketli iş ekipmanının çalışma alanında görevli olmayan çalışanların bulunmasını önleyecek gerekli düzenleme yapılacaktır.
- İşin gereği olarak bu alanda çalışan bulunması zorunlu ise, bu çalışanların iş ekipmanı nedeniyle zarar görmesini önleyecek uygun tedbirler alınacaktır.

2. Kendinden hareketli veya bir başka araç vasıtasıyla hareket edebilen iş ekipmanlarının kullanımı ile ilgili hükümler

- **2.4.** Mekanik olarak hareket ettirilen seyyar iş ekipmanlarında, ancak güvenliğin tam olarak sağlanması halinde çalışan taşınmasına izin verilecektir. Taşıma sırasında iş yapılması gerekiyorsa ekipmanın hızı gerektiği gibi ayarlanacaktır.
- **2.5.** Çalışma yerlerinde, çalışanlar için güvenlik ve sağlık riski yaratmayacak yeterli hava sağlanması şartıyla içten yanmalı motorlu seyyar iş ekipmanı kullanılabilir.

3. Yük kaldırmada kullanılan iş ekipmanı ile ilgili hükümler

- **3.1.** Genel hususlar
- **3.1.1.** Yük kaldırmak için tasarlanmış seyyar veya sökülüp-takılabilir iş ekipmanlarının zemin özellikleri de dikkate alınarak öngörülen bütün kullanım şartlarında sağlam ve kararlı bir şekilde kullanılması sağlanacaktır.

- **3.1.2.** İnsanların kaldırılmasında sadece bu amaç için sağlanan iş ekipmanı ve aksesuarları kullanılacaktır.

- İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin 5 inci maddesindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla olağanüstü veya acil olan istisnai durumlarda insanları kaldırmak amacıyla yapılmamış iş ekipmanı, gerekli önlemleri almak ve gözetim altında olmak şartıyla insanların kaldırılmasında kullanılabilir.

3. Yük kaldırmada kullanılan iş ekipmanı ile ilgili hükümler

- çalışanlar yük kaldırmak için tasarlanmış iş ekipmanı üzerindeyken, ekipmanın kumandası için her zaman görevli bir kişi bulunacaktır. Kaldırılan kişilerin güvenilir haberleşme imkanları olacaktır. Tehlike halinde tahliye için güvenilir araçlar bulunacaktır.
- **3.1.3.** İşin tekniği yönünden zorunlu olmadıkça kaldırılan yükün altında insan bulunmaması için gerekli tedbir alınacaktır. çalışanların bulunabileceği korunmasız çalışma yerlerinin üzerinden yük geçirilmeyecektir. Bunun mümkün olmadığı hallerde uygun çalışma yöntemleri belirlenerek uygulanacaktır.
- **3.1.4.** Kaldırma aksesuarları, sapanın şekli ve yapısı dikkate alınarak, kaldırılacak yüke, kavrama noktalarına, bağlantı elemanlarına ve atmosfer şartlarına uygun seçilecektir. Kaldırmada kullanılan bağlantı elemanları kullanımdan sonra sökülmüyorsa, bunların özellikleri hakkında kullanıcıların bilgi sahibi olması için belirgin bir şekilde işaretlenmiş olacaktır.
- **3.1.5.** Kaldırma aksesuarları bozulmayacak veya hasar görmeyecek şekilde muhafaza edilecektir.
- **3.2.** Kılavuzsuz (askıda iken serbest olan yük) yükleri kaldırmakta kullanılan iş ekipmanı **3.2.1.** Çalışma alanları kesişen iki veya daha fazla kaldırma aracı ile kılavuzsuz yüklerin kaldırıldığı bir alanda, yüklerin ve/veya kaldırma araçlarının elemanlarının çarpışmaması için gerekli önlemler alınacaktır.

3. Yük kaldırmada kullanılan iş ekipmanı ile ilgili hükümler

- **3.2.2.** Kılavuzsuz yüklerin seyyar iş ekipmanı ile kaldırılmasında ekipmanın yana eğilmesi, devrilmesi veya gerekiyorsa kaymasını veya yerinden oynamasını önlemek için gerekli tedbirler alınacaktır. Bu önlemlerin tam olarak uygulanmasını sağlayacak kontroller yapılacaktır.
- **3.2.3.** Kılavuzsuz yükleri kaldırmakta kullanılan iş ekipmanının operatörü doğrudan veya gerekli bilgileri sağlayan yardımcı cihazlar vasıtasıyla yük yolunun tamamını göremiyorsa, operatöre yol gösterecek uzman bir kişi görevlendirilecek ve çalışanlar için tehlike yaratacak yük çarpışmasını engellemek üzere gerekli düzenleme yapılacaktır.
- **3.2.4.** Yükün çalışanlar tarafından elle bağlanması veya çözülmesi halinde işin güvenlikle yapılabilmesi için gerekli düzenleme yapılacak, özellikle iş ekipmanının kontrolünün doğrudan ya da dolaylı olarak çalışande olması sağlanacaktır.
- **3.2.5.** Bütün yük kaldırma işleri çalışanlarn güvenliğini korumak için uygun şekilde planlanacak ve gözetim altında yürütülecektir.
- Özellikle bir yük, kılavuzsuz yükleri kaldırmakta kullanılan iki veya daha fazla iş ekipmanıyla aynı anda kaldırılacaksa operatörler arasında eşgüdümü sağlayacak düzenleme yapılacak ve uygulanacaktır.

3. Yük kaldırmada kullanılan iş ekipmanı ile ilgili hükümler

- **3.2.6.** Kılavuzsuz yüklerin kaldırılmasında kullanılan iş ekipmanı, kendisini besleyen güç kaynağı tamamen veya kısmen kesildiğinde yükü askıda tutamıyorsa, ortaya çıkabilecek risklerden çalışanları korumak için uygun önlemler alınacaktır. Tehlikeli bölgeye giriş engellenmedikçe veya yükün güvenli bir şekilde askıda kalması sağlanmadıkça askıdaki yük gözetimsiz bırakılmayacaktır.
- **3.2.7.** Hava şartlarının, güvenli kullanımı engelleyecek ve çalışanları tehlikeye maruz bırakacak şekilde bozulması halinde, kılavuzsuz yüklerin kaldırılması için tasarlanmış iş ekipmanlarının açık havada kullanılması durdurulacaktır. çalışanları riske atmamak için özellikle iş ekipmanının devrilmesini önleyecek tedbirler alınacaktır.

Güvenle Büyü Türkiye

4. Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanının kullanımı ile ilgili hükümler

- **4.1.** Genel hususlar
- **4.1.1.** İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin 6. maddesi ile bu Yönetmeliğin 5. maddesine uygun olarak, yüksekte yapılan geçici işler uygun bir platformda, güvenlik içinde ve uygun ergonomik koşullarda yapılamıyorsa, güvenli çalışma koşullarını sağlayacak ve devam ettirecek en uygun iş ekipmanı seçilecektir. Kişisel koruma önlemleri yerine toplu koruma önlemlerine öncelik verilecektir. İş ekipmanının boyutları, yapılan işe, öngörülen yüke uygun olacak ve tehlikesiz geçişlere izin verecektir.

- Yüksekteki geçici çalışma yerlerine ulaşım, geçişlerin sıklığı, söz konusu yerin yüksekliği ve kullanım süresi göz önüne alınarak, en uygun yol ve araçlarla yapılacaktır. Seçilen bu araçlar, yakın bir tehlike durumunda çalışanlarin tahliyesini de mümkün kılacaktır. Ulaşımda kullanılan yol ve araçlar ile platformlar, katlar veya ara geçitler arasındaki geçişlerde düşme riski bulunmayacaktır.

4. Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanının kullanımı ile ilgili hükümler

- **4.1.2.** El merdivenleri ancak, düşük risk nedeniyle daha güvenli bir iş ekipmanı kullanımı gerekmiyorsa, kısa süre kullanılacaksa veya işverence değiştirilmesi mümkün olmayan işyeri koşullarında, yukarıda **4.1.1**'de belirtilen şartlara uymak kaydıyla yüksekte yapılan çalışmalarda kullanılabilir.

- **4.1.3.** Halat kullanılarak yapılan çalışmalar ancak, risk değerlendirmesi sonucuna göre işin güvenle yapılabileceği ve daha güvenli iş ekipmanı kullanılmasının gerekmediği durumlarda yapılabilir.
- Risk değerlendirmesi göz önünde bulundurularak ve özellikle işin süresine ve ergonomik zorlamalara bağlı olarak, uygun aksesuarlı oturma yerleri sağlanacaktır.

Güvenle Büyü Türkiye

4. Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanının kullanımı ile ilgili hükümler

- **4.1.4.** Seçilen iş ekipmanının türüne bağlı olarak iş ekipmanının yapısında bulunan riskleri minimuma indirmek için uygun önlemler belirlenecektir. Eğer gerekiyorsa düşmeleri önleyecek koruyucular yapılacaktır. Bu koruyucular yüksekten düşmeyi önleyecek ve çalışanların yaralanmasına da meydan vermeyecek şekilde uygun yapıda ve yeterli sağlamlıkta olacaktır. Düşmeleri önleyen toplu korumaya yönelik koruyucular ancak seyyar veya sabit merdiven başlarında kesintiye uğrayabilir.
- **4.1.5.** Düşmeleri önleyen toplu korumaya yönelik koruyucuların, özel bir işin yapılması için geçici olarak kaldırılması gerektiği durumlarda, aynı korumayı sağlayacak diğer güvenlik önlemleri alınacaktır. Bu önlemler alınıncaya kadar çalışma yapılmayacaktır. Bu özel iş geçici veya kesin olarak tamamlandıktan sonra koruyucular tekrar yerine konacaktır.
- **4.1.6.** Yüksekte yapılan geçici işler, çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye atmayacak uygun hava koşullarında sürdürülecektir.

4. Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanının kullanımı ile ilgili hükümler

- **4.2.** El merdivenlerinin kullanımı ile ilgili özel hükümler
- **4.2.1.** El merdivenleri, kullanımı sırasında sağlam bir şekilde yerleştirilecektir. Portatif el merdivenleri, basamakları yatay konumda olacak şekilde düzgün, sağlam, ölçüsü uygun, sabit pabuçlar üzerinde duracaktır. Asılı duran el merdivenleri güve bir şekilde tutturulacak, ip merdivenler hariç, yerlerinden çıkarılmayacak ve sallanması önlenecektir.

- **4.2.2.** Portatif el merdivenlerinin kullanımı sırasında üst veya uçları sabitlenerek veya kaymaz bir malzeme kullanılarak veya korumayı sağlayan diğer düzenlemelerle, ayaklarının kayması önlenecektir. Platformlara çıkmakta kullanılan el merdivenleri, platformda tutunacak yer bulunmadığı durumlarda, güvenli çıkışı sağlamak için platform seviyesini yeteri kadar aşacak uzunlukta olacaktır. Uzatılıp kilitlenebilir ve eklenebilir el merdivenleri, parçalarının birbirinden ayrı hareket etmeleri önlenecek şekilde kullanılacaktır. Mobil el merdivenleri, üzerine çıkılmadan önce hareketleri durdurulacak ve sabitlenecektir.

4. Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanının kullanımı ile ilgili hükümler

- **4.2.3.** El merdivenlerinde her zaman çalışanların elleriyle tutunabilecekleri uygun yer ve sağlam destek bulunacaktır. Özellikle, bir el merdiveni üzerinde elle yük taşınıyorsa bu durum elle tutacak yer bulunması zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.
- **4.3.** İskelelerin kullanımı ile ilgili özel hükümler
- **4.3.1.** İskele kabul edilmiş standartlara uygun yapıda değilse veya seçilen iskelenin sağlamlık ve dayanıklılık hesabı yapılmamış veya yapılan hesaplar tasarlanan yapısal düzenlemelere uygun değilse bunların sağlamlık ve dayanıklılık hesapları yapılacaktır.

4. Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanının kullanımı ile ilgili hükümler

- **4.3.2.** Seçilen iskelenin karmaşıklığına bağlı olarak kurma, kullanma ve sökme planı uzman bir kişi tarafından yapılacaktır. Bu plan iskele ile ilgili detay bilgileri içeren standart form şeklinde olabilir.
- **4.3.3.** İskelenin taşıyıcı elemanlarının kayması; taşıyıcı zemine sabitlenerek, kaymaz araçlar kullanarak veya aynı etkiye sahip diğer yöntemlerle önlenecek ve yük taşıyan zemin yeterli sağlamlıkta olacaktır. İskelenin sağlam ve dengeli olması sağlanacaktır. Tekerlekli iskelelerin yüksekte çalışma sırasında kaza ile hareket etmesi uygun araçlarla önlenecektir.
- **4.3.4.** İskele platformlarının boyutu, şekli ve yerleştirilmesi yapılacak işin özelliklerine ve taşınacak yüke uygun olacak ve güvenli çalışma ve geçişlere izin verecektir. İskele platformları normal kullanımda, elemanları hareket etmeyecek şekilde kurulacaktır. Platform elemanları ve dikey korkulukların arasında düşmelere neden olabilecek tehlikeli boşluklar bulunmayacaktır.

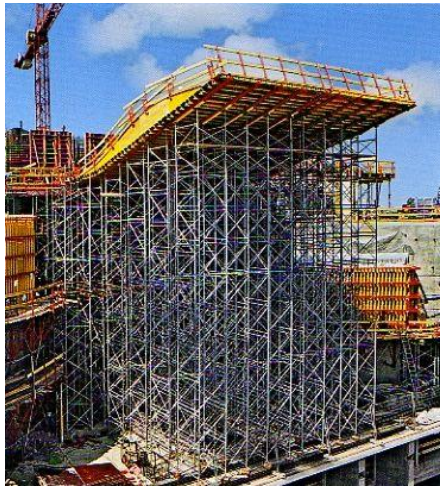

4. Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanının kullanımı ile ilgili hükümler

- **4.3.5.** Kurma, sökme veya değişiklik yapılması sırasında iskelenin kullanıma hazır olmayan kısımları, Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde genel uyarı işaretleri ile işaretlenecek ve tehlikeli bölgeye girişler fiziksel araçlarla önlenecektir.
- 4.3.6. İskelelerin kurulması, sökülmesi veya üzerinde önemli değişiklik yapılması, yetkili uzman bir kişinin gözetimi altında ve bu Yönetmeliğin 11 inci maddesi uyarınca, özel riskleri ve ayrıca aşağıda belirtilen hususları kapsayan konularda yapacakları işle ilgili yeterli eğitim almış çalışanlar tarafından yapılacaktır.
- a) İskelelerin kurulması, sökülmesi veya değişiklik yapılması ile ilgili planların anlaşılması,
- b) İskelelerin kurulması, sökülmesi veya değişiklik yapılması sırasında güvenlik,
- c) çalışanların veya malzemelerin düşme riskini önleyecek tedbirler,

4. Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanının kullanımı ile ilgili hükümler

- **d)** İskelelerde güvenliği olumsuz etkileyebilecek değişen hava koşullarına göre alınacak güvenlik önlemleri,
- **e)** İskelelerin taşıyabileceği yükler,
- **f)** İskelelerin kurulması, sökülmesi veya değişiklik yapılması işlemleri sırasında ortaya çıkabilecek diğer riskler.
- Gözetim yapan kişi ve ilgili çalışanlara gerekli talimatları da içeren yukarıda **4.3.2**.'de belirtilen kurma ve sökme planları verilecektir.
- **4.4.** Halat kullanarak yapılan çalışmalarla ilgili özel hükümler
- Halat kullanılarak yapılan çalışmalarda aşağıdaki şartlara uyulacaktır.
- **a)** Sistemde en az iki ayrı kancalı halat bulunacak, bunlardan biri, inip çıkmada veya destek olarak kullanılan çalışma halatı, diğeri ise güvenlik halatı olacaktır.

4. Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanının kullanımı ile ilgili hükümler

- **b)** çalışanlara, çalışma halatına bağlı paraşütçü tipi emniyet kemeri verilecek ve kullandırılacaktır. Emniyet kemerinin ayrıca güvenlik halatı ile bağlantısı sağlanacaktır.
- **c)** Çalışma halatı, güvenli iniş ve çıkış araçları ile teçhiz edilecek ve kullanıcının hareket kontrolünü kaybetmesi halinde, düşmesini önlemek için kendiliğinden kilitlenebilen sisteme sahip olacaktır. Güvenlik halatında da, çalışan ile birlikte hareket eden düşmeyi önleyici bir sistem bulunacaktır.
- **d)** çalışan tarafından kullanılan alet, edevat ve diğer aksesuarlar paraşütçü tipi emniyet kemerine veya oturma yerine veya başka uygun bir yere bağlanarak güvenli hale getirilecektir.
- **e)** Acil bir durumda çalışanın derhal kurtarılabilmesi için iş uygun şekilde planlanacak ve gözetim sağlanacaktır.

4. Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanının kullanımı ile ilgili hükümler

- **f)** Bu Yönetmeliğin 11 inci maddesi doğrultusunda, çalışanlara yapacakları işe uygun ve özellikle kurtarma konusunda yeterli eğitim verilecektir.
- Risk değerlendirmesi göz önünde bulundurularak ikinci bir halat kullanılmasının işin yapılmasını daha tehlikeli hale getirdiği istisnai durumlarda, güvenliği sağlayacak yeterli önlemler alınmak şartıyla tek bir halatla çalışma yapılabilir.

İŞYERİ TEMİZLİĞİ ve İŞ HİJYENİ

Güvenle Büyü Türkiye

İŞYERİ TEMİZLİĞİ VE DÜZENİ

- DAĞINIKLIK VERİMLİLİK KAYBIDIR

Tertipli işyerinde

- **Verimlilik artar**
- **Kusurlar azalır**
- **Termine uyulur**
- **İş güvenliği sağlanır.**

İŞYERİ TEMİZLİĞİ VE DÜZENİ

- TEMİZLİK STRESİ VE GERİLİMİ ALIR

İşyerlerinin de insanlar gibi temizliğe ihtiyaç duyarlar. Temizlik ruh sağlığı için gereklidir.

Temizlik olmayınca şu sorunlar çıkar;

- Kirli Pencereden ışık girmez
- Karanlık ve kirli yerde kusurlar görülemez
- Yağ ve su birikintileri kaymaya neden olur
- Tezgahlara yeterli bakım yapılamaz
- İnsanların çalışma şevkleri kırılır

Güvenle Büyü Türkiye

İŞYERİ TEMİZLİĞİ VE DÜZENİ

- DİSİPLİN ALIŞKANLIK HALİNE GETİRMEK DEMEKTİR

HİJYEN

<u>İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarında ;</u>

“**kişisel hijyen"** ile **"iş Hijyeni"nin** bire bir örtüştüğü, aynı şeyi ifade ettiği sanılmaktadır.

HİJYEN

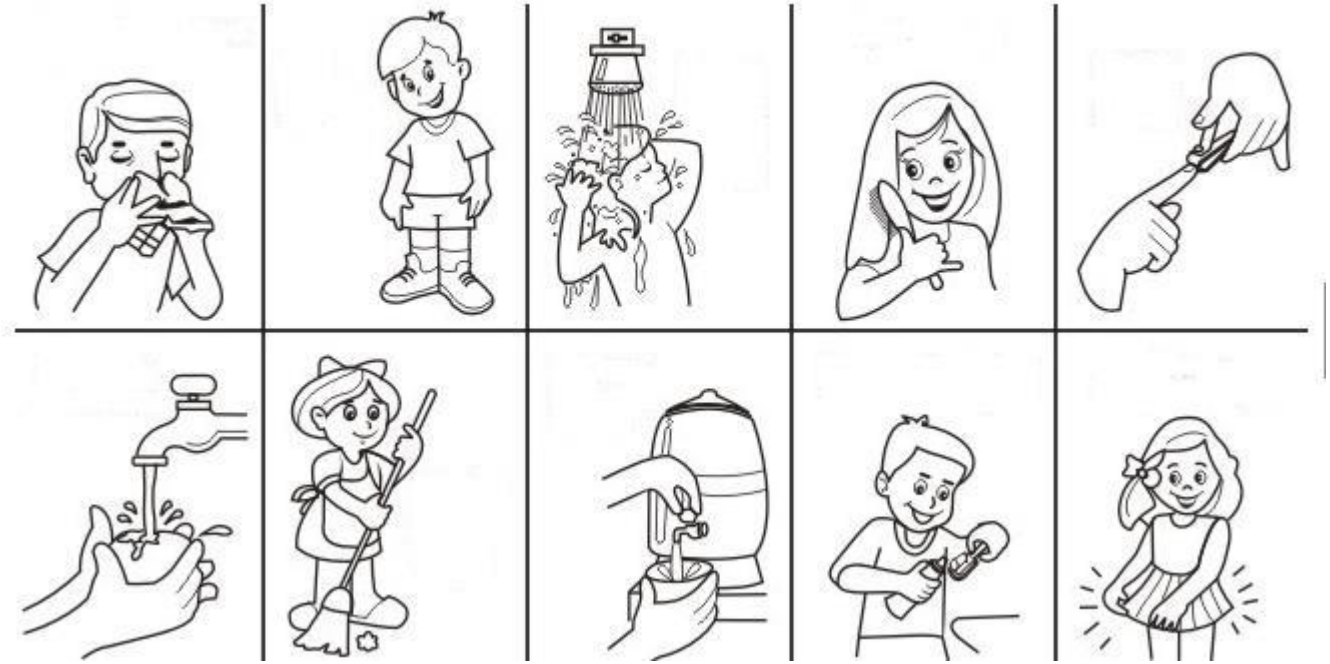

- Sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınan temizlik önlemlerinin tümü **kişisel hijyen** olarak tanımlanır.

HİJYEN

İş hijyeni (endüstriyel hijyen)

İşyerinde oluşan, çalışanın sağlık ve iyilik halini etkileyen, çalışanlar ve toplumdaki bireyler arasında önemli ölçüde huzursuzluk ve verimsizlik yaratan işyeri ortam tehlikelerini ve risklerini;

belirleme, kontrol altına alma. Kontrol stratejilerini geliştirme ve izleme faaliyetlerini içeren iş sağlığı bilim dalıdır.

İş Hijyeninin Amaçları

- Tüm çalışanların fiziksel, ruhsal ve sosyal iyilik hallerini en yüksek düzeye getirmek ve bu düzeyi sürdürmek,

- Çalışma ortamı ve çalışma koşullarının yol açabileceği sağlık sorunlarını ortaya koymak ve sağlığı bozabilecek her türlü etkene karşı çalışanları korumak,

- İşyerlerinde teknik korunma önlemlerinin alınması ve kişisel etkinliğin-konforun sağlanması, çalışma ortamında bulunan sağlık risklerine karşı teknik tedbirler dahil korunma tedbirlerinin alınmasıdır.

Mevzuatta İş Hijyeni

- Kanserojen ve Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinde "özellikle işyeri tabanı, duvarlar ve diğer yüzeyler düzenli olarak temizlenecek ve hijyen şartları sağlanacaktır" denilmektedir.
- Eğitim başlıklı 13. maddesinde de "hijyen kuralları" konusunda çalışanlara eğitim verilmesi istenmekte; Sağlık Gözetimi ile ilgili 16. maddesinde ise; İşyerinde kişisel ve mesleki hijyen önlemlerinin derhal alınabilmesi mümkün olacak şekilde gerekli düzenleme yapılacaktır denilmektedir.
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesinde ise "İşveren tarafından, iş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerine ve yedeklerine "**endüstriyel hijyenin temel ilkeleri**" konularında eğitim verilmesi sağlanır" ifadesi yer almaktadır.

İş Yerinde Sağlık ve İyilik halini bozan etkenler

Fiziksel etkenler	Gürültü, sıcak, ışınlar, titreşim vb...
Kimyasal etkenler	Katı, sıvı, gaz, buhar, duman, toz vb...
Biyolojik etkenler	Mikroorganizmalar, parazitler vb...
Ergonomik etkenler	Ergonomik bozukluklar, çalışma düzensizlikleri...

Güvenle Büyü Türkiye

Sağlığımızı Neler Etkiliyor?

-Fiziksel Etmenler

-Kimyasal Etmenler

- Biyolojik Etmenler

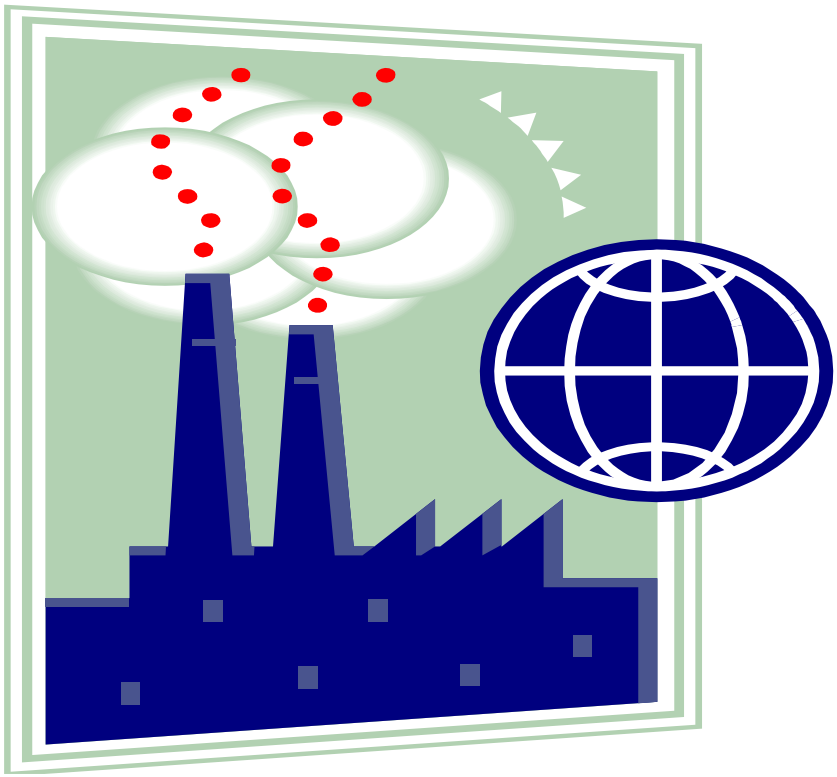

- Ergonomik Etmenler

- Psiko-Sosyal Etmenler

- Vb.

Sağlığımızı Neler Etkiliyor?

- **A) Fiziksel Tehlikeler**
  - Gürültü, titreşim, ışın, sıcaklık.
- **B) Kimyasal Tehlikeler**
  - Zehirli veya tahriş edici maddeler.
  - Gaz, buhar, sıvı, katı, toz veya bunların karışımları.
- **C) Biyolojik Tehlikeler**
  - Bakteriler, virüsler, mantarlar, küfler, böcekler, parazitler, bitkiler, hayvanlar
- **D- Ergonomik Tehlikeler**
  - Ağır kaldırma, uygunsuz, statik duruş, yorgunluk, aşırı güç uygulama, doğrudan basınç,
  - Monotonluk, aşır iş yükü.

Güvenle Büyü Türkiye

SAĞLIĞI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

1-KİŞİYE BAĞLI FAKTÖRLER

(Beslenme Alışkanlıkları,Temizlik Alışkanlıkları, Çalışma Alışkanlıkları vb.)

2-ORTAM

A) FİZİKİ ORTAM

(sıcak,soğuk,havalandırma)

B) BİYOLOJİK ORTAM

(bakteriler,mikroorganizmalar)

C) SOSYAL ORTAM

(Gelenekler,Kültür,inançlar)

D) PSİKOLOJİK ORTAM

(Dalginlik,sinir,ilgisizlik,dikkatsizlik)

3-DİĞER ETKENLER

(Kalıtsal)

BİYOLOJİK TEHLİKE İŞARETİ

1-KİŞİSEL HİJYENİ (SAĞLIĞI) ETKİLEYEN FAKTÖRLER

- oKültür
- oSosyal Durum
- oEkonomik Durum
- oAile
- oKişilik
- oHastalık

Güvenle Büyü Türkiye

ORTAM

Termal Konfor Koşulları

Çalışanların; Isı, Nem ve Hava Akımı gibi iklim şartları açısından gerek beden ve gerekse zihin faaliyetlerini sürdürürken belirli bir rahatlık içinde bulunmalarını ifade eder.

Çalışma Ortamında Termal Konfor Şartları

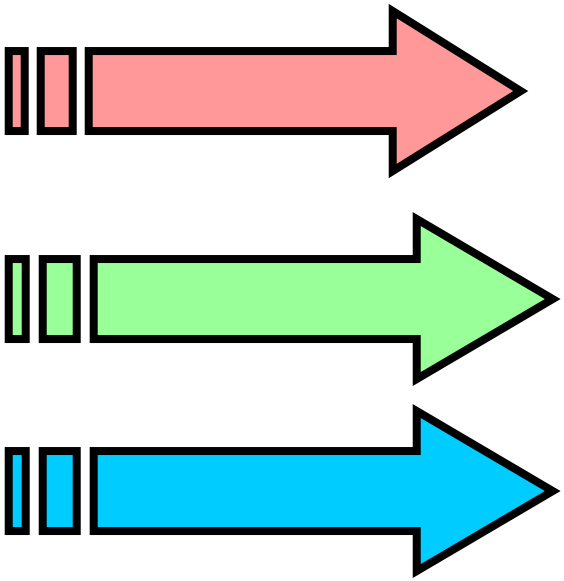

Isı

Nem

Hava akımı

Güvenle Büyü Türkiye

A- TERMAL KONFOR BÖLGESİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLER

-Ortamın Sıcaklığı

-Ortamın Nem Durumu

-Termal Radyasyon

-Hava Akımı Hızı

-Yapılan İşin Niteliği

-Çalışanın Giyim Durumu

-Çalışanın Yaşı ve Cinsiyeti

-Çalışanın Beslenmesi

AYDINLATMA (SORUNLAR)

- Göz kamaşması
- Parlayıcı ve Patlayıcı ortamlarda flüoresan ampul kullanmak
- Ergonomik standartlara uygun aydınlatma yapmamak
- Çok güçlü veya zayıf aydınlatma

GÜRÜLTÜ (SORUNLAR)

- Kalıcı ve ağır yoğun işitme kaybı,
- Kulak çınlaması,
- Yorgunluk, stres, vb.,
- Denge kaybı, dikkat dağılması,
- İletişim sorunları vb.

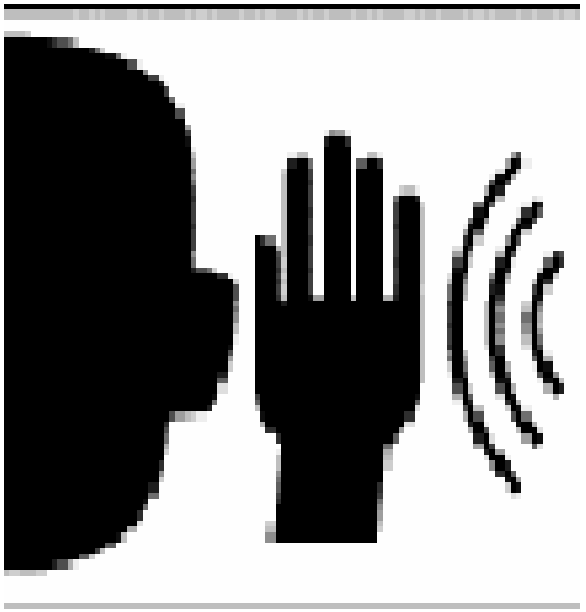

TİTREŞİM (SORUNLAR)

-El ve kollarda uzun süre uyuşukluk ve/veya his kaybı (Parmak beyazlaşması)

- Damar hastalıkları (osteo artikuler düzensizlikler, lumbago ve siyatik vs.)

Güvenle Büyü Türkiye

ERGONOMİK ETMENLER

- Çalışanın işini yaparken bedensel ve ruhsal olarak zarar görmesi
  - Yorgunluk
  - İşyeri tasarımı (hatalara ve strese neden olan işyeri tasarımı)

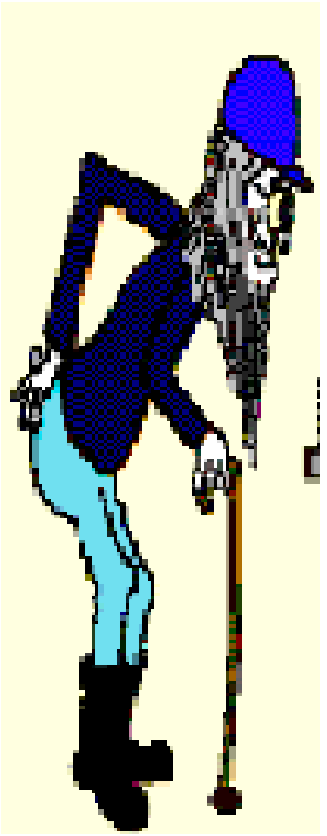

PSİKO – SOSYAL ETMENLER

- Yaşanılan çevre
- Aile yapısı
- Fiziksel stres
- Zihinsel stres

İLGİYLE
DİNLEDİĞİNİZDEN DOLAYI
TEŞEKKÜRLERİMİ SUNARIM

Tüm soru ve görüşleriniz için mgulen@bartin.edu.tr
e-mail adresinden lütfen iletişim kurunuz.

Güvenle Büyü Türkiye